ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

129 (8035) | 1956 оной июниин 1, пятница | Сэн 20 мүнгэн

Үхибүүдэйнгээ зол жаргалай түлөө сусаршагүйгөөр тэмсэхэбди

Дэлхэй байгаалиин набшаhа ногоо дэлгээгээд, ургы сэсэгээр шэмэглэдээд байhан зунай сагай түрүүн hарын эхин үдэрые—мүнөөдэр үхибүүдые хамгаалха Уласхоорондын үдэр болгон бүхы оронуудта тэмдэглэхэ гэжэ 1952 оной апрельдэ Венэдэ болоhон үхибүүдые хамгаалха Уласхоорондын конференци тогтоогоо бэлэй. Тэрэ сагhаа хойшо июниин нэгэн хадаа шэнэ дайнай аюулые зайсуулхын, үхибүүдэй байдалай услови hайжаруулхын түлөө тэмсэhэн бүхы демократическэ хүсэнүүдые элсүүлэн жагсаадаг боло болоо.

Үхибүүдэйнгээ, үрэ бэенэрэйнгээ тухай заяан, зол жаргал тухай анхаралгүй оролдолго гаргадаггүй, hанаа зобохоо табидаггүй арад гэжэ дэлхэй дээрэ байхагүй. Юундэб гэхэдэ, үхибүүд хадаа манай зол жаргал, манай этигэл найдабари, хэhэн хэрэгыемнай саашань найдамтайгаар үргэлжэлүүлэгшэд, хүн түрэлтэнэй hаруул hайхан ерээдүйе байгуулагшад мүн.

Хүбүү басагамнай эрдэм бэлигтэй боложо, эхэ орондоо, арад зондоо туhатай хүн болоhой, амгалан тайбан зол жаргалта байдалые эдлэгшэ болоhой гэжэ эхэ эсэгэ бүхэн үнэн зүрхэнhөө хүсэдэг, оролдодог байна бшуу.

Мүнөөнэй уласхоорондын оршон байдалда дайн сэрэгэй аюулые зайсуулжа болохо бодото арга боломжонууд бии болоо гэhэн КПСС-эй XX съездын hургаал заабари бүмбэрсэг дэлхэйн булан тохой бүхэндэ дуулгаан түргэнөөр дуулдажа, энхэ тайбан байдалай, үри бэенэрэйнгээ зол жаргалай түлөө тэмсэгшэдэй зэргэдэ орон бүхэнэй түг түмэн эхэ эсэгэнэрые, этээлэй хүнүүдые элсүүлэн жагсааба.

Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые hуларуулхын түлөө, ондо ондоо социальна системэтэй гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байхын түлөө, буу зэбсэг хороохын, тэрэ тоодо атомно-водородно зэбсэгүүдые хорихын түлөө Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын ба арадай демократиин бусад оронуудай үсэд шангаар ябуулжа байhан эб найрамдалай политикые дэлхэйн хамаг түрүү, демократическа хүсэн hайшаан дэмжэнэ.

Советскэ Союзаар, Хитадай Арадай Республикаар толгойлогдоhон эб найрамдалай түлөө тэмсэhэн хүсэн уласхоорондын түгшүүрилые hуладхаха талаар hүүлэй жэлнүүдтэ ехэн амжалта туйлаа. Европа болон Азиин олон оронуудтай Советскэ Союзай харилсаа холбоон hүүлэй жэлнүүдтэ улам бэхижээ.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоое 1200 мянган хүнөөр хороохо тухай Советскэ правительствын hаяхан абаhан шиидхэбэриие бүхэдэлхэйн олониитэ арад hаналтайгаар hайшаагаад. Зэбсэгтэ хүсэнүүдээ Советскэ Союз шэнгеэр хороохыень баруун оронуудые шангаар эрилтэ хэжэ байна.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдэй хүсэ шадалай дэлхэй дээрэ үдэрhөө үдэртэ үргэдэн хүгжэжэ байhаншье hаа, дэлхэйн олониитын hанал бодолые тэдэ нюдэ балайгаар, шэхэ дүлиигээр хандадаг, атомна, водородно зэбсэгүүдые бэлдэжэ, аюул ехэтэ шэнэ дайнда бэлэдхэдэг хархис хүсэнүүд дэлхэй дээрэ бии юм. США-да жэл бүхэндэ 47 миллиард доллар буу зэбсэг түхеэрэлгэдэ, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэрэглэмжэдэ гаргашалагдана. Шэнэ дайнай бэлэдхэлдэ иимэ ехэ мүнгэ гаргашалха зуураа, американска засагаархид үхибүүдэй hуралсалда мүнгэ hомолногүй шахуу. Хуулита мэдээсэлнүүдэй ёhоор США-да 300 мянган классна комнато дутана, тулюур ядуу байдалтайhаа боложо hургуулиин наhанай хэдэн миллион үхибүүд hургуулида hуранагүй. Японии, Испании, Бразилиин, Иранай, мүн бусад олон капиталистическэ оронуудтахи ажалшадай үхибүүд мүнөө үедэ туйлай хүшэр хүндэ байдалда байна. Тэдэнэй эхэнхинь hургуулида hураха аргагүй дээрэhээ бага балшар наhанhаа баяшуулай барлаг зарса болодог юм. Үлэн хооhоор байhан hаа, мүн врачебнэ туhаламжын муу дээрэhээ боложо тэндэ үхибүүд оло мянгаараа үбдэнэ, үхэнэ.

Имагтал хүдэлмэришэд, таряашадай засаг түрэеэ гартаа абаhан социализмын оронуудтал залуу үетэн зол жаргалтайгаар, хүхюун сэнгэлигээр үдэхэ дүүрэн аргатай юм.

Үхибүүдые зүбөөр хүмүүжүүлгэдэ Советскэ правительствын, Коммунистическэ партиин ямар ехэ оролдолго гаргажа байдагыечь КПСС-эй XX съезд шэнээр баталан харуулба. Хото, хүдөөдэ шэнэ табанжэлэй туршада бүгэдэниитын дунда hуралсал бэелүүлхэ, дунда, тусхай дунда ба дээдэ hургуулинуудта hуралсалай шэнэ жэлhээ эхилжэ hуралсалай түлөө түлөөhэ болюулха, hургуули-интернадуудые бариха, хүдэлжэ байhан эхэнүүдэй болон залуушуулай хүдэлмэриин условинуудые hайжаруулха тухай шиидхэбэри XX съезд гаргаhан байна. Тэрэ шиидхэбэринь бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Нарайлха эхэнэрнүүдэй амаралта ута болгогдоо, үйлэдбэридэ хүдэлжэ байhан 16—18 наhатай залуушуулда 6 часай хүдэлмэриин үдэр июлиин 1-hээ тогтоогдохонь.

Жэл бүхэндэ хэдэн миллион советскэ үхибүүд лагерьнуудта амаржа, бэе махабадаа hайжаруулна. Гансахан манай республика дотор энэ зундаа 10 мянга шахуу үхибүүд пионерэй лагерьта, hургуулиин наhа хүрөөгүй 2 мянга гаран үхибүүд город шадархи хүүгэдэй площадканuудта, 8—10 классай 1700 шахуу hургуулиин хүүгэд туристска аяншалга хэжэ амарха юм.

Арадай Хитадай болон арадай демократиин бусад оронуудай үхибүүд жаргалтайгаар хүмүүжэжэ байна.

Советскэ Союзай, арадай демократиин оронуудай жэшээгээр үри хүүгэдэйнгээ зол жаргал, энхэ амгалан байдал хангая, түг түмэн эхэ эсэгэнэр бултадаа нэгэдэжэ, шэнэ дайнай аюулые сарая гэжэ энэ үдэр олон миллион эхэнүүд мэдүүлнэ. Советскэ Союзай олон миллион эхэнэрнүүдтэй хамта Бурят-Монголой эмэгтэйшүүл үхибүүдэйнгээ зол жаргалай, энхэ амгалан байдалай түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхэбди гэжэ hүр хүсэтэйгөөр мэдүүлнэ!

Колхозуудай полинууд дээрэhээ

КЯХТА

Кукурузын үндэр баян ургаса абаха гээшэ тарилгаая саг соонь үнгэргэhэнhөө болодог. Погранична МТС-эй зарим тракторна бригаданuудай механизаторнууд кукурузын тарилгые дүүргэжэ байна.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Бато Мункуевай тракторна бригадынхид кукурузын тарилгые майн 29-дэ дүүргээ. Эндэ бүхы участогуудынь квадратно-гнездовой аргаар таригдаба.

Кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тарилга дээрэ нүхэр Волошиной түрүү арга үргэнөөр хэрэглэгдэбэ. Тэрэнэй ашаар тарилга хэжэ байhан механизаторнууд ажалайнгаа бүтээсые 2 дахин ехэдхээ. Эндэ трактористнууд нүхэд Тубанов, Тогтохоев, сеялкэшэн Трикаловкий гэгшэд үдэр соо 16 гектарта тарилга хэхын орондо 30-аад гектарта хэhэн байна.

Гадна, тус аймагта хартаабхын тарилга эмхитэй hайнаар үнгэргэгдэнэ. Мүнөө «Красное знамя» колхоз 30 гектарай орондо 31 гектар тарилга хэжэ, түсэбөө дүүргэбэ. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 1-дэхи бригада хартаабхын тарилгые дүүргээ.

А. Нагаслаев.

ИВОЛГА

Иволгын аймагай колхозууд кукурузын тарилгые үргэнөөр ябуулна. Илангаяа «8-ое Марта», «III-ая пятилетка» колхозууд кукуруза тариха түсэбөө дүүргээ. Эдэ колхозууд квадратно-гнездовой аргаар тарилга хэбэ.

Тэрэшэлэн XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз кукурузын тарилгые эршэмтэйгээр ябуулна. Эндэ бүхыдөө 110 гектар талмайда кукуруза таригдаха юм. Тэрэ участогынь hайнаар үтэгжүүлэгдээд, тарилга хэгдэжэ байна. 45 гектар талмайнь уhалагдаа.

Мүн тус колхоз сабшаланhаа баян ургаса абахын тулада ехэ хүдэлмэри ябуулна. Бүхыдөө 225 гектар сабшалан уhалагдаха юм. Мүнөө нүхэр В. Каленых гэгшын звено 200 гектар сабшалан, 100 гаран гектар бэлшээриин газар уhалаа. Звеногой гэшүүд А. Каленых, Б. Рупышев, С. Трифонов гэгшэд нормоёо 150—200 процент дүүргэнэ.

Ф. Фомин.

ЗЭДЭ

Жэл бүхэндэ овощиин баян ургаса абадаг Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой Мария Плюснинагай хүтэлбэрилдэг огородой бригада мүноөшье овощь тарилгые hайнаар үнгэргэнэ.

Энэ бригадынхид нёдондо гектар бүриhөө 368 центнер капустын, 240 центнер hонгиныn, 246 центнер чесногой ургаса абаhан юм. Энэ жэлдэ 0,30—0,30 гектарта hонгино, чеснок, 0,10 гектарта үгэрсэ тариха байна. Эдэ участогуудhаа бүри ехэ ургаса абахаар хараална. Мүнөө парнигуудта тариhан рассадаяа газартань hуулгажа эхилээ.

Мүн хартаабхын тарилгые богонихон болзор соо дүүргэбэ. Эндэ бүхы участогуудынь квадратно-гнездовой аргаар таригдаhан байна.

Н. Цыбенов.

СЭЛЭНГЭ

Сэлэнгын МТС-эй харьяата колхозууд кукуруза тарилгаяа эршэмтэйгээр ябуулжа байна. hүүлэй үдэрнүүдтэ өндэхи механизаторнууд тарилга дээрэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ нүхэр В. Батышевай тракторна бригадынхид 100 гаран гектарта кукуруза тариба. Ургасыень дээшэлүүлхын, ряд хоорондынь элдүүрилгые механизированнэ аргаар хэхын тула кукуруза квадратно-гнездовой аргаар, «СКГ-6» сеялкээр таригдана.

Трактористнууд Д. Балмаев, Н. Черниговский үдэртөө 8 гектар тарихын орондо 9—10 гектар эрхим шанартайгаар тарина. Мүн трактористнууд С. Балмаев, А. Козлов газар эрхим шанартайгаар элдүүрилжэ, кукуруза тарилгада бэлэдхэбэ.

Сталинай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта нүхэд О. Ойдоповой, П. Ситниковэй тракторна бригадынхид кукуруза тарилгые hайнаар ябуулжа байна.

П. Ангаров.

Фермэ шадарай тарилгые удааруулхагүй

Ногоон конвейертэ тэжээлэй культурануудые марижа, зун-намарай сагта үнеэдээ зелёнкоор, кукурузын набша ногоогоор эдеэлүүлхэ асуудалда Курумканай аймагай колхозууд мүнөө хабар анхаралаа ехээр хандуулжа байна. Ногоон конвейертэ оруулхын тула аймаг дотор 1178 гектар тэжээлэй культуранууд таригдахань.

—Тэжээлэй дутамаг дээрэhээ hү hаалгаараа үбэлдөө ехэ гээгдэлдэ орообди. Теэд иимэ байдал усадхаха арга боломжо манай аймагта бии. Юуб гэхэдэ, июниин хахадhаа орой намар болотор үнеэдээ ногоон тэжээлээр эдеэлүүлхэбди. Тиимэhээ колхоз бүхэн фермэнүүд шадараа кукуруза, мүн овёс хара таряан хоёрые холижо, ехээр тарихань,—гэжэ партиин Курумканай айкомой секретарь нүхэр Д. Раднаев хэлэнэ.

Мүнөө аймагай колхозууд июнь—июль hарада эдюулэгдэхэ культурануудые марижа байна. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Б. Дармаев, партийна организациинь секретарь П. Макавеев) тэжээлэй культурануудай тарилгые эмхитэйгээр ябуулна. Эндэхи Бүтүүгэй фермын дэргэдэ 70 гаран гектарта тарилга эрхим шанартайгаар хэгдээ. Тус колхоз мүнөө жэлдэ хамта дээрээ 245 гектарта ногоон конвейертэ орохо культурануудые тариха гэжэ харааланхай. Тэрэшэлэн Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь В. Петелин) тэжээлэй культурануудые hайнаар үтэгжүүлэгдэhэн, уhалагдаhан газарта марижа байна. Эндэ май hарын эхеэр Баргажанай МТС-эй нүхэр Телятниковай хүтэлбэрилдэг тракторна бригада hүнэй-товарна болон гахайн фермэнүүдэй шадар 40 гектар овёс хара таряантай холёод таряа. Иимэ хүдэлмэри тэрэшэлэн Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь О. Шанюшкин) муу бэшээр ябуулагдана.

Гэхэтэй хамта, аймагай нэгэ зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала асуудалда анхаралаа үшөө хандуулаагүй байhан зандаа. Тэдэнэр «ногоон конвейер эмхидхэхэ гээшэ тон ехэ удхашанартай, энээнгүйгөөр зун-намартаа hү ехээр hаажа шадагдахагүй» гэжэ ганса бэшэ хэлээд, үнэндөө тиимэ биратай юумэ хэнэгүй. Илангаяа Ленинэй (түрүүлэгшэнь С. Цыбиков), Калининай (түрүүлэгшэнь П. Будаев), Молотовой (түрүүлэгшэнь А. Санжиев) нэрэмжэтэ колхозуудта энэ хүдэлмэри эмхигүйгөөр ябуулагдажа байна. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд «газарнай hайнаар дулаасаагүй гү, али уhалагдаагүй» гээд, үшөө хүлеэд гэхэ hанаатай. Эдэ колхозууд мүнөө хабар тус тустаа 250—320 гектар ногоон конвейерэй культурануудые тариха гэжэ хараалhан аад, аяар майн hүүл болотор өөдтэй юумэ хэбэгүй. Курумканайхидай ногоон конвейертэ орохо культурануудые ехээр тариха гээшэнь hайшаалтай байна. Теэд энэ шухала асуудалые эндэхи нэгэ зарим колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй тоонгүй байхань гайхалтай. Эдэ колхозууд тарилгаяа хожомдуулаа hаа, зунай эхиндэ үнеэдтэй ногоон тэжээл эдюулжэ шадахагүй бшуу. Тэжээлэй культурануудые тариха, дутагдалнуудаа усадхахын тула дээрэ дурсагдаhан колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд түргэн хэмжээ абаха ёhотой.

О. Раднаев.

Югославиин Арадай Федеративна Республикын Президент Иосип Броз Титын ТАСС-эй корреспондентдэ хэhэн мэдүүлгэ

БЕЛГРАД, майн 30. (ТАСС). Югославиин Арадай Федеративна Республикын Президент Иосип Броз Тито Советскэ Союз айлшалжа гарахынгаа урда тээ ТАСС-эй корреспондентын гуйлтаар Белградта иимэ мэдүүлгэ хээ.

«Советскэ Правительствын уряалаар би өөhэдынгөө нүхэдтэй хамта Советскэ Союз айлшалжа ошохомни. Энэ аянда ехэ дуратайгаар гарахамнай, юуб гэхэдэ элдэб асуудалнуудаар манай хоёр орондо хабаатайшье, мүн уласхоорондын асуудалнуудааршье hанал бодолоо андалдахадаа бүхы юумые али али тээhээнь хаража үзэхэ аргатай байхабди. Тэрэшэлэн дайнай hүүлэй жэлнүүдтэ Советскэ Союзай туйлаhан айхабтар ехэ амжалтануудтай танилсахабди.

Советскэ Союз айлшалхаяа гарахадаа үшөө юундэ иимэ дуратай баяртайгаар ошонобибди гэхэдэ, энээнэй урда тээ хамта тэмсэhэн, хамта зобоhон оромнай Советскэ Союз ха юм, энэмнай фашистска булимтарагшадта эсэргүү hүүлэй дайнда айхабтар ехэ хохидолдо ороhон гүрэн гэжэ манай арадууд ехээр сэгнэдэг байна.

Манай хоёр оронуудай хоорондохи харилсаае, хани барисаае, харилсаа холбооe ехэ түргэнөөр hайжаруулhанай аша үрэ мүн гэжэ Советскэ Союз маанадай айлшалан ошоhые сэгнэхэ хэрэгтэй. Энэ хэрэгтэ Белградска Деклараци, мүн тэрээндэ гараа табихаяа бэлэдхэжэ байхадаа советскэ хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадтай хэhэн хэлсээнүүд ехэ үүргэ дүүргээ юм. Иигээд байхадаа манай хани харилсаанда хабаатай энэ Деклараци соо хэлэгдэhэн бүхы пунктнууд бүримүhэн дүүргэгдээ гэжэ бидэнэр тэмдэглэхэ ёhотойбди.

Манай хоёр оронуудай хоорондохи харилсаан хадаа тэгшэ эрхэтэй хоёр гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаан мэтэ тиимэ тодо ба тогтууритай болоо, манай хоорондохи харилсаанай иимэ hайн болохые hэжэглүүлмээр юумэнүүд энэ жэлэй турша соо булта шахуу зайсуулагдаа гэжэ тустаар тэмдэглэхэ hанаатайб. Иигээд байхадаа Югославиин дулдыдангибэшэ байдалда аюул тохёолдоод байhан хэбэртэйгээр зарим хүнүүдэй хэлэдэг тухайлбари ямаршье үндэhэгүй гээшэ гэжэ энээнтэй хамта ба зорюута тэмдэглэжэ болоноб.

Бидэнэрэй хоорондо ямар нэгэн шиидхэгдэмээр бэшэ тиимэ ехэ асуудалнууд үгы болоо. Энээнэй урда тээ бии байhан бүхы муу юумэнүүдээ дууhан усадхаабди, энэ ушарhаа хоюулаа зохихо тобшолол хээд, экономическа, политическэ болон культурна талаараа үргэн харилсаа холбоо тогтоохо зам нээгээбди. Мүнөө үедэ тогтоогдоhон экономическа харилсаа холбоомнай айхабтар hайн үрэ дүн харуулаа, энэ үрэ дүнгүүдээрээ ехэ баясанабди гэжэ би хэлэхэ байнаб. Тиигээдшье энэ талаар саашадаа үшөө ехэ юумэн хэгдэхэ, экономическа харилсаа холбоогоо улам үргэдхэхэ арга боломжо бии гээшэ. Энэмнай бэе бэедээ этигэлсэхэ, найдалсаха ябадалыемнай бүри бэхижүүлхэ байна.

Культурна харилсаа холбоон тухай хэлэхэ болоо hаа, энэ хэрэг хүгжэжэ эхилжэл байна. Энэ харилсаанай саашадаа үргэдэхэ, бүри бэхижэхэ хэрэгтэнь ямаршье hаад болохо юумэн байхагүй гэжэ тоолоноб. Юуб гэхэдэ, культурынгаа туйлалтын талаар СССР айхабтар ехэ юумэтэй гээшэ, энээнииень манай арадууд үндэрөөр сэгнэдэг байна. Культурын элдэб hалбаринуудта туйлаhан туйлалтануудаа бэе бэедээ ошожо харалсаха хэрэгтэ энэ харилсаан ехэ удхашанартай болоно.

Гадаадын политическэ асуудалнуудаар манай харилсаа холбоон тухай хэлэхэ болоо hаа, мүнөө болотор туйлагдаhан үрэ дүнгүүдые сэгнэнгүй байжа болохогүй гэжэ би hананаб. Юуб гэхэдэ, буу зэбсэг хурааха, аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха, эб найрамдалые бэхижүүлхэ, уласхоорондын экономическа ба культурна харилсаа холбооe бэхижүүлхэ гэхэ мэтын ехэ ехэ асуудалнуудаар Советскэ Союз Югослави хоёрой хараа шугам адли байна. Хэрбээ бидэнэр уласхоорондын зарим нэгэн событинуудаар ондо ондоо hаналтай байгаашье hаа, энэмнай тиимэ ехэ удхашанартай бэшэ юм. Минии hанахада гадаадынгаа политикые бэе бэеhээ дулдыдангүй ябуулдаг гүрэнүүдэй хоорондохи юрын харилсаан гэжэ энээниие харахаар байна.

Гадаадын политикын асуудалнуудаар харилсаа холбоогоо хүгжөөжэ байхадаа, мүнөө дээрээ ондо ондоо хараа бодол баримталжа байhан асуудалнуудаараа hаналаа нэгэдэжэ сохом болохо байна. Эб найрамдалые бэхижүүлхэ, ямаршье системэтэй гүрэнүүд байгаа hаа энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гэhэн гол зорилготойгоор hүүлэй үедэ манай гүрэнүүдэй ябуулжа байhан гадаадын политикые хараад үзэхэ болоо hаа, Югослави Советскэ Союз хоёрой хоорондо бата бэхи харилсаа холбоо тогтоохые хүсэhэн манай айлшалалгын гол зорилгые ямар нэгэн hэжэглэлтэдэ абалтагүй гэжэ би hананаб.

Советскэ Союз ошохынгоо урда тээ Югославиин арадуудай үмэнэhөө Советскэ Союзай арадуудта халуун мэндые хүргөөд, тэдээндэ hайн hайханиие, өөрынгөө хүгжэлтэдэ бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэнэб».

Югославиин Арадай Федеративна Республикын Президент Иосип Броз Тито Советскэ Союз орохоёо мордобо

БЕЛГРАД, майн 30. (ТАСС). Югославиин Арадай Федеративна Республикын Президент Иосип Броз Тито Румынска Арадай Республикада хүрөөд, СССР-тэ айлшалжа ошохын тулада мүнөө үдэшэ орой болоhон хойно (Московско сагаар hүниин тэн багта) мордобо.

Союзна гүйсэдхэхэ вечын түрүүлэгшын орлогшо Эдвард Кардель, гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй секретарь Коча Попович, Союзна гүйсэдхэхэ вечын гэшүүн Миялко Тодорович, Хорватиин Арадай республикын гүйсэдхэхэ вечын түрүүлэгшэ Яков Блажевич болон бусад хүнүүд президент Титотэй, тэрэнэй hамгантай хамта гаралсаа.

ШЭНЭ ГАЗАРТА

ЗАЛУУШУУЛ ЕРЭНЭ

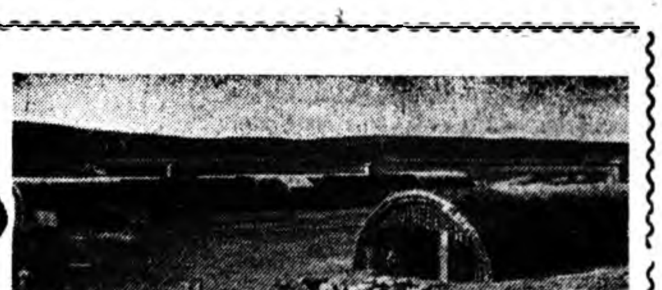
Семипалатинска область. Тарбагатайн үндэр хада уулануудай хормойдо «Уджарска гэжэ шэнэ совхозой элдүүриин газар нэмжын ха[illegible]рагдадаг. Үнгэрэгшэ жэл тракторист Николай Тютюнников шэнэ газар хахалалга дээрэ эрхимээр ажаллаа. Мүнөө хабартаа эндэ зуу гаран залуу механизаторнууд—Ульяновска областиин Кузоватовска училищие дүүргэгшэд ерэhэн байна. Залуу трактористнууд дүршэлтэй механизаторнуудтай суг ажаллаха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Николай Тютюнников Александр Дмитриев хоёр ажалдаа гарахаяа байна.

АДУУ МАЛЫНЬ ОЛОШОРНО

Алма-Атинска область. Шэнэ газар дээрэ эмхидхэгдэhэн «Аксенгерскэ» гэжэ совхозой тарилгын талмай үргэдхэхэтээ хамта малайнь тоо толгой түргэнөөр олошорно. Мүнөө эндэ 30 мянган хонид тоологдоно. Малайнгаа тоо толгойе түргэнөөр олошоруулхын тулада совхозойхид шангаар тэмсэжэ байдаг. Малай шэнэ шэнэ байранууд олоор баригдана. Мүнөө жэлдэ совхоз 15 мянган гектарта ороohото культурануудые, тэрэ тоодо 1100 гектарта кукуруза таряа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой эхэ хонидой хурьгадтаяа зунай сагта байха хушалтатай байра.

Шэнэ совхозой центр

Саратовска область. 1954 оной хабар шэнэ газар дээрэ «Уражайный» гэжэ тариаланай совхоз эмхидхэгдэhэн. Урдань хооhон тала байhан газарта ехэ тосхон бии боло.

ТАСС-эй фотохроника.

Мүнөөдэр үхибүүдые хамгаалха Уласхоорондын үдэр

Бишыхан Булад тухай шүлэгүүд

Алексей БАДАЕВ

1. БААБАЙ

Амаралтаар морягай
гэртээ ерэхэдэ
Арюухан эхэнэр
хүзүүндэнь аһашаба.
Танигдаагүй хүнэй
эхыень тэбэрихэдэ
Уйлаха, хүхихэеэшье
Булад гайхашаба.
Харахан нюдэдынь
мэгдэнги гүйлдэнэ:
Хаанаһаа ябаһан
матрос гээшэб?
«Баабайшнил, танилсыш» — гээд
аргаахан түлхинэ
Буладые эхэнь
тэрэ хүн тээшэ.
Бишыхан хүбүүгээ
эсэгэнь үргэжэ,
Булхагархан хасартань
уралнуудаа няана.
Баатар амитан
болоолши гэжэ,
Баяртаа бахардажа
нёлбоһоо дуһаана.
Тэрэнэй мордохые
хүбүүн мэдээгүйл, —
Тохоногой зэргын юм
үлгыдэ хэбтээл.
«Одоошье! Баабайтайб!
эжы мэхэлээгүйл» —
Олигтүй хүхинхэй
Буладнай дэбхэрээл.

2. ТАНИЛСАЛГА

Айхабтар сүлөөгүй
Буладнай алхална,
Амандаа конфетэтэй,
гартаа бэлэгүүдтэй.
Булад нааданхайгаа
баабайдаа һайрхана:
Баабгай, онгосо
барихыень дурадхана.
Гомодолоо тоолоно:
«Батуунай сохёо,
Гоша шандаганайм
шэхые таһалаа,
Хүршын эшэгэн
тээсэгэн мүргэжэрхёо,
Хүлһөөнь шэрэхэдэм
миисгэй һабардаа».
«Эрэ хүнэй
зосоо
Эмээлтэ хазаарта
багтаха» гэн
Баабайнь энеэбхилэн
һанааень заһана.
Хайрсагаа уудалаад
хүбүүндээ барюулна.
Матроско хубсаһа,
Лентэтэй малгай...
Байд гээд лэ Булад
гэрэлдэ харана:
Бишыхан матрос
угтанал урдаһаань.
Баабайтаяа адлиб гээд
Омогорхон һанана:
«Баабаймни зүгөөр
ехэл даа намһаан».

3. ОРДЕН

Бишыхан Булад
эдеэлжэ садахадаа
Баабайнгаа үбдэг
бүхөөр эзэлнэ.
«Эрхим артиллерист» —
значогынь харахадаа
Эржэгэр зурагыень
һайхашаан эльбэнэ.
«Орден шамда
юундэ үгөө юм?
Оройдоо ганса аад,
ямар гоёхон бэ.
Дамбын баабайда
орденууд олон юм,
Дайнда абаа гээд
һайрхадаг Дамба».
«Эжынгээ үгөөр
тоомтой байхадаш,
Эжышни хүбүүндээ
дуратай ха юм.
Албандаа шамдал
магтуулжа ябахадам,
Араднай намайе
Орденоор шагнаа юм».
...Баабайгаа тэбэреэд
Булад һажана,
Баарһан эсээ ха.
Баабайнь һанана:
«Хөөрхэн үхибүүдэй
ерээдүйнь һайхан даа,
Хамгаалхабди тэрэниие
дайсадһаа барандаа»

4. УҺӨӨГӨӨ АБАЛГА

Баабайтаяа Булад
хүхюутэй хүтэрэлдөөд,
Багашуулай хажууда
омогтой ерэнэ.
Партагархан нюурнууд
наадахаяа болишоод,
Тэдэниие угаа
һонирхожо шэртэнэд.
«Баабайгүй гэлдэжэ
наадалдаг һэмнайт,
Баабаймни энэ», — гээд
Булад хэлэнэ.
Олонхид айһандаа
тэрьелхээр забданхай,
Орилхооршье бэлэн
зариман үлдэнэ.
Үһөөгөө абаһан
Булад мэгдээд,
Үетэнөө хайрлажа,
һугшархадал гэнэ.
«Намһаа айнгүй
наадагты, үхибүүд» гээд
Нүхэдэйнь толгойе
баабайнь эльбэнэ.
Эдир барилгашад
урдынгаа хэбээр
Элһэн ордонуудаа
барижа захална.
«Буладаа наадалхаяа
болёобди» гэлдэһээр
Буладаа баабайтайнь
наадандаа урина.

Хоорондоо номоо табинхай
Хоёр басагад — эгэшэнэр.
Юун тухай уншана хаб,
Юрэдөө һаланагүй тэдэнэр?

Түрэл оронойнгоо үхибүүдэй
Жаргал тэндэ харана ха даа.
Тэрээн шэнги өөһэдынгөө
Жаргал тухай уншана ха даа,

Бүхы оронуудай үхибүүд
Баян дэлгэр байдалтай,
Билтарма ехэ жаргалтай
Болоһой гэжэ һанана ха.

Б. Мунгоновой шүлэг,
Ф. Моренецын фото-этюд.

Үхибүүдые хамгаалха Уласхоорондын үдэр

Мүнөөдэр бүхы болбосоронгы хүн-түрэлтэн үхибүүдые хамгаалха Уласхоорондын үдэрые тэмдэглэжэ байна. Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерациин үүсхэлээр бии болгогдоһон энэ Үдэр бүхы оронуудта тэмдэглэгдэдэг юм.

Бидэнэр, советскэ хүнүүд, үхибүүдые хамгаалха Уласхоорондын үдэрые айхабтар ехэ баяртайгаар тэмдэглэжэ байнабди. Яахадааб гэхэдэ, манай оронойі үхибүүд бүхы арад зонойнгоо анхарал оролдолгоор хүреэлэгдэнхэй бшуу. Манай Эхэ орон үхибүүдэй бэеын элүүрые ба ами наһые бүри үлгыдөө байхаһаань эхилээд энхэрэн хамгаалдаг, тэдэниие һайн хүнүүд болгохын тула тон ехэ оролдолго гаргадаг, эхэнүүд тухай саг үргэлжын анхарал табидаг байна. Энээн тухай хилын саанаһаа манай орондо ерэһэн айлшад хододоо хэлэдэг юм. 1955 оной июль һарада Индиһээ ерэһэн эхэнэрнүүдэй делегациин гэшүүд иигэжэ мэдүүлһэн байха юм: «Нарайлалгын гэрнүүдтэ, яслинуудта, үхибүүдэй садуудта, пионернүүдэй ордонуудта ба лагерьнуудта танай үхибүүдэй байхые хараабди. Советскэ Союзай ерээдүйн гражданинуудай ямар һайнаар хүмүүжүүлэгдэжэ байдагынь харахада, жэгтэй байна даа». Киев городой үхибүүдэй садые харaһанайнгаа һүүлээр канадска эхэнэрнүүдэй делегаци дурадхалай дэбтэртэ иимэ тэмдэг үлээбэ: «Эндэ хараһан үзэһэн юумэнһээ тон ехээр сэдьхэлээ хүдэлгөөбди. Манай үхибүүдэй эгээл иимээр ажабайхын түлөө саашадаа тэмсэхэбди. Танайшье, манайшье үхибүүдэй энхэ жаргалтай байхын тула эб найрамдалай түлөө эрид шууд тэмсэхэбди гэжэ гарыетнай шангаар адханабди».

Үхибүүдэй ажабайдалые үндэһөөрнь һайжаруулхын тула нилээд ехэ юумэ хэһэнэйнь түлөө Хитадай Арадай Республикада, Польшодо, Чехословакида, Германска Демократическа Республикада, Венгридэ, Румынида, Болгарида, Албанида, Корейскэ Арадай Демократическа Республикада, Монголой Арадай Республикада, Вьетнамай Демократическа Республикада тон ехээр баясажа байһанаа бидэнэр үхибүүдые хамгаалха уласхоорондын энэ Үдэр мэдүүлхэ байнабди. Эдэ оронуудта үхибүүдэй, эхэнүүдэй бэеын элүүрые сахихын тула, элдэб яһанай үхибүүдые эрдэм соёлдо һургахын тула арадай правительствонууд тон ехэ хэмжээ-ябуулга абаһан байна. Хитадай Арадай Республикада үхибүүдэй 2 мянга гаран садууд бии. Гансахан профсоюзна организацинууд богони болзор соо 4 мянга гаран яслинуудые, хүхөөр үхибүүдэй 2 мянгаад комнатонуудые эмхидхэбэ. Үхибүүдэй литературын тусхай хэблэл Хитадта бии болонхой. Зургаан жэлэй турша дотор энэ хэблэл 3 мянга гаран шэнэ номуудые гаргаба. Польшын Арадай Республикада зургаан жэлэй түсэбые дүүргэһэнэй эсэстэ 1514 һургуулинууд, үхибүүдэй 500 садууд, 258 яслинууд, 32 нарайлалгын гэрнүүд, 439 консультацинууд, 20 спортивна ехэ барилганууд бии болгогдоо. Тэрээнһээ гадна, залуушуулай ордонууд, культурын байшангууд ба лионернүүдэй ордонууд өөһэдынгөө хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулба.

Капиталистическэ оронуудай үхибүүд тон ондоо байдалда байдаг. Тэдэ оронуудай бюджедэйнь ехэнхи хуби дайн сэрэг бэлэдхэхэ ябадалда гаргашалагдадаг. Ушар иимэһээ элүүрые хамгаалгада, арадай гэгээрэлдэ, бусад социальна хэрэглэмжэнүүдтэ мүнгэн зөөри багаар һомологдоно. Колониальна ба дулдыданги оронуудта үхибүүдэй байдал илангаяа хүшэр хүндэ юм. Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин абаһан мэдээнэй ёһоор, капиталистическэ оронуудай үхибүүдэй хахад хуби шахуунь үлэн хооһоор ябадаг. Тиимэһээ тэдэнэр элдэб үбшэнүүдтэ дайрагдадаг, бэе махабадань хододоо муу байдаг юм.

Хэдэ хэдэн оронуудта үхибүүд ехэ олоороо үхэнэ. Бразилиин үхибүүдэй 20 процентнь нэгэ жэл хүрэнгүйгөөр, 50 процентнь таба наһатай болонгүйгөөр үхэдэг. Урда Корейдэ бүхы үхибүүдэйнь хахад хуби нэгэ наһа хүрэнгүйгөөр гээгдэдэг. Иракта эхэнэрнүүдэй үйлсэдэ гү, али поли дээрэ ябаад нарайлха ушар илангаяа хүдөө нютагуудта али олон дайралдадаг. Ямаршье медицинскэ туһаламжагүйгөөр тиигэжэ нарайлдаг байһанһаань үхибүүдэй 90 процентнь үхэдэг. Нигеридэ, илангаяа Нигер провинцида бүхы африканец үхибүүдэйнь хахадһаа үлүү хуби 5 наһатай болонгүйгөөр үхэдэг байна. Урда Африканска Союзда 11 мянган һургуулида һурадаг үхибүүдые шалгахада, тэдэнэй 84 процентнь үдэртөө нэгэ дахин эдеэлдэг байха юм.

Капиталистическэ, тииһээ тиитэрээ колониальна оронуудай хэдэн мянгаад үхибүүд һургуулида һураха аргагүйдэнэ. Гэр бүлэдөө хүшэр хүндэ байдалтай байһан тула Канадада жэл ерэхэ бүри 100-гаад мянган хүбүүд, басагад дунда һургуули дүүргэнэгүй. ООН-эй тусхай организациин абаһан мэдээнэй ёһоор, Латинска Америкын оронуудта 1956 ондо 14 миллион үхибүүд һургуулида ябанагүй. 1914 онһоо хойшо Венэдэ нэгэшье дунда һургуули баригдаагүй гэжэ австрийска газетэ мэдээсэнэ. Кени гэжэ английска колонидо 5,5 миллион африканецууд оройдоо 35 дунда һургуулитай байха юм.

Үхибүүдые мүлжэхэ ябадал үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Испанида 10—12 наһатай үхибүүд бүд нэхэдэг, шэлэй ба загаһа баридаг промышленностьдо, мүн тэрэшэлэн барилгын хүдэлмэринүүдтэ ябуулагдадаг байна. Тиихэ зуураа тэдэнэр наһа хүсэһэн хүдэлмэришэдэй абадаг салингай дүрбэнэй нэгэ хубиие абадаг байха юм. «Үхибүүдые хамгаалхын түлөө» гэһэн французска бюллетень иигэжэ мэдээсэнэ: «Францида бүхы үхибүүдэй гурбанайнь нэгэ хуби 14 наһатайдаа үйлэдбэридэ ажаллажа эхилдэг... Тиихэ зуура, «17-һоо үнгэрһэн наһанай хүнүүд ажалда абтахагүй» гэһэн соносхол хэдэ хэдэн предприятинуудай үүдэндэ хадаатай байдаг». «Ди Вельт» гэжэ гамбургска газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Германиин Федеральна Республикада ремесленнэ ба худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай һурагшад тон ехээр мүлжэгдэнэ. Мюнхенэй зарим нэгэн баяшуул үхибүүдые үдэртөө 12 час соо ажаллуулдаг байна. Бразилида текстильнэ фабрикануудта 14 наһатай хэдэн зуугаад үхибүүд хүшэр хүндэ байдалда байгаад, үдэрэй 10 час соо ажалладаг. Тэдэнэй ехэнхи хубинь уушханай ханяадаар үбдэдэг байха юм. Иранда ковер нэхэдэг промышленностьда үхибүүд 4 наһатайһаа эхилээд ажаллаха ушар али олон дайралдадаг.

«Капиталистическэ оронуудта хэблэл, кино, радио, телевидени дайн сэрэг үүдхэхэ ябадалые һомножо, тонуулшад, алууршадые магтан һайрхажа, үхибүүдэй ухаан бодолые гутаадаг байха юм. США-да элдэб түхэлэй алууршадые харуулһан 100 миллион «комикснууд» жэл бүри худалдагдана гэжэ американска уранзохёолшо бэшэнэ. Мүн лэ иимэ ушар Англида, Канадада, Швецидэ, Баруун Германида ба бусад капиталистическэ оронуудта үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Голливудай гаргадаг фильмнүүд американска үхибүүдтэ тон харша нүлөө үзүүлдэг. «10 хүнүүдые бэдэржэ байна» гэһэн фильм дотор аяар 17 хүниие алаһан тухай хэлэгдэнэ. Тиихэтэй хамта, үхибүүдэй элдэб гэмтэ хэрэгүүдые хэхэ ябадал США-да улам олошорно. Хуулиин наһа хүрөөгүй аад, сүүдлүүлдэн үхибүүдэй тоо США-да 1945 ондо 300 мянга байһан аад, 1953 ондо 435 мянга хүрэбэ гэжэ американска правительствын дэргэдэ байһан үхибүүдэй асуудалые шэнжэлхэ бюро мэдүүлбэ. Германиин Федеральна Республикада һүүлшын 4 жэлэй турша дотор үхибүүдэй гэмтэ хэрэг хэхэ ябадал 162 процентээр ехэ болобо.

Дэлхэйн элдэб оронуудай эхэнэрнүүд үхибүүдэйнгээ дайн сэрэг үзэнгүйгөөр, энхэ жаргалтайгаар хүмүүжэхын тула бүхы хүсэ шадалаа гаргана. Энэ тэмсэлые шангадхаха талаар 1955 оной июльдэ Лозаннада (Швейцари) зарлагдаһан бүхы дэлхэйн эхэнүүдэй конгресс айхабтар ехэ үүргэ дүүргэбэ. Энэ уласхоорондын уулзалгада 66 оронуудһаа 1060 делегадууд хабаадалсаһан байна. Эб найрамдалые хамгаалая, үхибүүдэйнгээ ами наһые аршалжа, энхэ жаргалтайгаар хүмүүжүүлэе гэһэн уряатайгаар хандаха зуураа, «бидэнэр тоогүй оломди. Бэе бэедээ гараа үгэн һарбайе» гэжэ тэрэ конгрессто хабаадалсагшад мэдүүлбэ. Эдэ үгэнүүд эхэнэрнүүдэй нэгэдэхын түлөө эрмэлзэжэ байһаниие эли тодоор гэршэлнэ.

Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, бүхы арадуудай хоорондохи хани барисаае ба харилсаа ажаллалгые бэхижүүлхэ гэжэ хэгдэһэн алхам бүхэниие бүхы оронуудай эхэнэрнүүд халуунаар һайшаан амаршалдаг.

МДФЖ-гэй национальна организацинууд үхибүүдые хамгаалха комитедүүдые олохон оронуудта байгуулжа, һүүлэй үедэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэбэ. Франциин, Норвегиин, Баруун Германиин, Швециин, Исландиин, Канадын, Колумбиин, Мексикын, Австралиин, Ирагай эхэнэрнүүд алууршадые харуулһан элдэб фильмнүүдые хорихын түлөө тэмсэл ябуулаа. Франци, Швецидэ, Данида үхибүүдэй киноклубууд нээгдэнхэй, тэндэнь һайн шанартай үхибүүдэй фильмнүүд харуулагдадаг болобо. Эхэнэрнүүдэй олониитын баадхалгаар үхибүүдэй литературые шалган хаража үзэхэ бюро Австралида бии болгогдобо.

Үхибүүдые хамгаалха хүдэлмэри колониальна оронуудташье байһан эхэнэрнүүдэй дунда улам шангаржа байна.

Энэ жэлэй апрель һарада Пекиндэ боложо үнгэрһэн эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерациин Соведэй сесси үхибүүдые хамгаалха Уласхоорондын энэ үдэртэ зорюулжа, бүхы эхэнэрнүүдтэ, эхэнүүдтэ, эхэнэрнүүдэй организацинуудта тусхай уряа гаргаба. Тэрэ уряадань харюу болгон, советскэ эхэнэрнүүд эб найрамдалай түлөө, үхибүүдэй зол жаргалай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэдэг байһан тухайгаа мэдүүлжэ байна.

Ольга ХВАЛЕБНОВА,
Советскэ эхэнэрнүүдэй комитедэй президиумэй гэшүүн.

Түрэл городоо болбосон түхэлтэй болгое

С. БАДМАЦЫРЕНОВ, КПСС-эй Городской райкомой секретарь

Зургаадахи табанжэлдэ советскэ арадай үмэнэ айхабтар ехэ зорилгонууд табигданхай. Хүдөө тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, ажалшадые һай һайн гэр байрануудаар хангаха хэрэгтэ КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд соо хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ анхарал хандуулагдаба. Тиин нютагай партийна болон советскэ органуудай, коммунальна ба ногооруулгын ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэхи зорилгонууд бүришье ехэ болобо.

Советскэ хүнүүд өөһэдынгөө ажаһуудаг нютагай, городой бүрин эрхэтэ эзэн байһан туладаа ехэ омогорходог, тэдэнээ болбосон түхэлтэй, гоё һайхан болгохо тушаа ехэ анхаралаа табидаг юм. Түрэл городнай үргэн тэгшэ үйлсэнүүдтэй, һаруул сэбэр байрануудтай, газаагуураа ногоо набшаар бүрхөөнхэй болог гэжэ городой хүн бүхэн шэбшэдэг лэ. Тиимэһээ түрэл городоо болбосон түхэлтэй болгохо гээшэ манай хүнүүдэй заншал, олониитын хэрэг болохо ёһотой.

Манай орон дотор бүтээгдэжэ байгаа хамаг һайн һайхан юумэ коммунизм байгуулжа байгаа советскэ арадай аша туһада, тэдэнэй амгалан тайбанаар ажаллаха, баян дэлгэрээр, культурнаар ажаһуухын түлөө хэгдэнэ бшуу. Гэр байрануудые барилгада, городуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ жэл бүри гүрэмнай мүнгэ зөөри ехээр һомолно.

Манай республикын столица Улан-Удэ город табанжэлнүүдэй үе соо индустриальна хүгжэнги район болоо. Мүн городой түхэл шарайшье хубилжа, нилээд болбосон болоһон, ажалшадые культурно-ажаһуудалай талаар хангалга һайжарһан байна.

Үнгэрэгшэ табанжэл соо городто гэр байрын, культурно-ажаһуудалай барилгануудта хэдэн арбаад миллион түхэриг гаргашалагдаа. Тиин хоёр шэнэ клуб, хоёр дунда һургуули нээгдээ. Мүн гуша гаран мянган квадратна метр үйлсэ болон тротуарнууд асфальтлагдаһан, долоон шэнэ сквер бии болгогдоһон байна. Городые радиофикацилха ба электрофикацилха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэл—1956 ондо Улан-Удэ городые болбосон түхэлтэй болгохо талаар бүри ехэ юумэ хэгдэхэ байна. Манай барилгашад гэр байрын ба культурно-ажаһуудалай барилга хэхэ түсэбөө саг болзор соонь бэелүүлхэ ёһотой. Тиигэжэ энэ жэлдэ 8 мянга гаран дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр, 880 хүүгэдэй һуралсаха дунда һургуули, хүүгэдэй сад, партийна библиотекэ, пединститудай студентнэрэй хамтын байра баригдажа ашаглалгада тушаагдаха юм.

Зунай һара гаража, городые болбосон түхэлтэй болгоходо ехэ таарамжатай саг ерээ. Городые ногооруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Санитарна байдалые эрид һайжаруулхаар болоо.

Городтохи олон харгы замууд, үйлсэнүүд, тротуарнууд заһабарилагдахаар болошонхой. Байрын хэдэн олон гэрнүүдэй газаагуурхи таарамжагүй, болбосон түхэлтэй болгогдоогүй байха юм.

Ажалшадай депутадуудай районой Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болон олон тоото депутадууд, коммунальна ажахын предприятинууд шиидхэгдэхээр болоһон эдэ зорилгонуудые ойрын сагта, удааруулангүй бэелүүлхэ ёһотой. Городые болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэриин хэмжээн ниилээдгүй ехэ. Энэ хадаа олониитын эдэбхитэйгээр хабаадалсалтатайгаар, хамтын хүсөөр бэелүүлэгдэхэ хэрэг болоно.

Ажалшадай гаргаһан үүсхэл эдэбхиие ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй һайнаар дэмжэһэн газартал энэ хүдэлмэри нилээд урагшатайгаар ябана. Городской районой № 2 домоуправлени энэ хүдэлмэриие зүбөөр табижа шадаа. Тус коллективэй гэшүүн бүхэн городые болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэриие шадамараар эмхидхэнэ. Тэдэнэр хүдэлмэридөө ажалшадые, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые олоор хабаадуулна, воскресенигүүдые үнгэргэнэ. Эндэ үйлсын комитедүүд һайнаар хүдэлмэрилдэг байна. Эдэнэй оролдолгоор олон гэр байрын газаагуур ариг сэбэр болгогдоо.

Мүнөө город дотор модо ургуулха хүдэлмэри хэгдэжэ эхилбэ. Энэ хүдэлмэридэ залуушуул олоороо хабаадалсана. ВЛКСМ-эй райкомой үүсхэлээр городые болбосон түхэлтэй болгохо ба ногооруулха комсомольско штаб эмхидхэгдэнхэй. Штабай гэшүүдээр городой промышленна предприятинуудай, һургуулинуудай, эмхи-зургаануудай комсомолецууд һунгагдаа, тэдэнэр эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэжэ захалаа.

Районой комсомолецууд энэ хабартаа 8 мянган модо һуулгажа, тэрэнэй хойноһоо һайн харууһа эмхидхэхэ уялга абанхай. Железнодорожно үйлсэдэ, шэлэй заводой тосхондо хэдэн зуугаад һөөг бургааһан таригдаба. Мүн «Динамо» стадионой хажуугаар сквер бии болгогдоо.

Районой комсомольско организацинууд тус тустаа участогуудые, үйлсэнүүдые хубаажа абаад, ногооруулгын хүдэлмэри хэнэ. Городой домоуправленидэ залуушуулай ногооруулгын штаб бии болгогдоо.

Манай комсомолецууд болон залуушуул түрэл городоо болбосон түхэлтэй, гоё һайхан болгохо гэһэн уялгаяа бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэ байһандань найдагдана.

Райсоведэй гүйсэдхэхэ комитет партийна болон комсомольско организацинуудай туһаламжаар үйлсэ, тротуарнуудые асфальтаар хушаха талаар ехэ хүдэлмэри хэнэ. Тиин Кировэй, Куйбышевэй, Ранжуровай, Смолиной, Каландарашвилиин үйлсэнүүд гүйсэд асфальтаар хушагдаха юм. Энэ хүдэлмэридэ хоёр миллион шахуу түхэриг мүнгэн һомологдоо.

Районие болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ нютагай Соведэй һомолһон мүнгэнһөө гадна, коммунальна ажахын организацинуудай счёдһоо миллион шахуу түхэриг мүнгэн гаргашалагдаха байна. Энээнэй ашаар «Механлит» заводһоо Дивизионная станци хүрэтэр ошожо харгы һайжаруулагдаха юм. Шэлэй заводой, Батарейкын тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, ногооруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Энэ хэрэгтэ олониитые эдэбхитэйгээр хабаадуулжа, мүнгэ зөөри багаар гаргашалхын түлөө оролдохо хэрэгтэй. Илангаяа залуушуул олоороо хабаадуулагдаха ёһотой. Мүнөө городые ногооруулха, һөөг бургааһа тариха хүдэлмэридэ 1200 хүн хабаадуулагдаба.

Городые ногооруулагшад—эдэбхитэдэй хүдэлмэридэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партийна болон комсомольско организацинууд бүхы шадалаараа туһалха зэргэтэй.

Манай республика зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө Читын областьтай социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэнхэй.

Энэ социалистическэ уялгын нэгэ пункт соонь Бурят-Монголой столицые болбосон түхэлтэй болгохо гэжэ бэшэгдэһэн байна. Эмхидхэлэй хүдэлмэриие бодотоор ябуулбал, манай түрэл городые үшөө болбосон түхэлтэй, һаруул һайхан болгожо шадагдаха юм.

Манай районие болбосон түхэлтэй болгохо, ногооруулха гээшэ олониитын хүндэтэ хэрэг болоно.

Районой партийна организацин зорилго юуб гэхэдэ, олониитые, комсомольско организацинуудые энэ хэрэгтэ үргэнөөр хабаадуулха, байһан дутагдалнуудые дары усадхаха ябадал болоно.

Профсоюзна эдэбхитэдэй суглаан

Кудара-Сомон аймагай профсоюзна эдэбхитэдэй суглаан һаяхан болоо. Энэ суглаан дээрэ партиин XX съездын шиидхэбэринүүд ба профсоюзна организацинуудай зорилгонууд тухай элидхэл партиин Кударын айкомой секретарь нүхэр Мурчин хэбэ.

Элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд профсоюзуудай нютагай ба аймагай олонхи комитедүүдэй хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһыень шүүмжэлээ. Ехэ-Кударын болон Хамнигадайн МТС-үүдэй профсоюзна организацинууд илангаяа муугаар хүдэлнэ. Мүн союзай гэшүүд профсоюзна хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулагданагүй.

Үгэ хэлэгшэд Раднаев, Бадмажапов, Воробьева болон бусад зарим профсоюзна организацинууд шефтэй абаһан колхозуудтаа өөдтэй туһаламжа үзүүлнэгүй гэжэ тэмдэглэбэ.

Профсоюзна хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалһан шиидхэбэри суглаан дээрэ абтаба.

С. Таханов.

Малаа бэлшээжэ, таргалуулая!

ҮХЭРШЭН ДОРЖО ЖИРБАЕВ

Түнхэнэй аймагай колхозууд холын бэлшээридэ малаа гаргахаяа бэлэдхэжэ байна

...ун Саяанай хада мундаргануу... дундуур урдан гараһан түргэн ...аалта Ирхүү голые зубшан ...энэй аймагай колхозууд оршо... Тэдэ гол түлэб малажал эрхил... Гэбэшье, сабшалан, бэлшээ... газараар дутамаг дээрэһээнь ...д бэрхэшээл тохёолдодог юм. ...мэһээ хада уулын холын бэл...инүүдые эндэхи колхозууд ...өө хойшо хэрэглэдэг заншал... Холын бэлшээринүүдые ашаг... гээшэ тон бэрхэтэйшье һаа, туһаяа бардамаар харюулдаг Зун-намарай сагта хада уулын ...эридэ гараһан мал үзүүр үбһэ ...до атарлан бэлшэжэ, тамир ...л һайнтай болоод бусадаг. ...охёор, байра дээрээ үлэһэн ...эй бэлшэхэ бэлшээри элбэг бо...г.

...лын бэлшээринүүдтэ адуу ма...абаашаха, тэндэһээ асарха гээ... тиимэ бэлэхэн хэрэг бэшэ юм. ...тал дүршэлтэй, газар нютагаа ...ар мэдэдэг мал адуулагшад ...ухала хэрэгые амжалтатайгаар ...үлжэ шададаг.

...өө мал адуулдаг иимэ дүр...эй хүнүүд аймагай колхозууд...он. «Путь Ленина» колхозой ...ан Доржо Жирбаев 1934 он... хойшо артелиингээ малажалда ...мэрилжэ байдаг. Тиихэдэ 15 ...й туршада үхэршэнөөр ажал...

...ржо үбгэн һубай малнуудые ...ад Үргэдэйн Хара Хүдүү гэжэ ...н бэлшээридэ жэл бүри гара...ом. Ой тайгын шэдхэ шэрэнги ...ур гараһан зүргэ жэм харгы... хада уулые махуулан адуу ма...зуу шахуу километртэ туужа ...ахын тулада шадабари хэрэг... Хада уулынгаа хартаганаа бү...е, зүргэ жэм харгынуудые ...о үбгэн бултыень һайнаар мэ... гэжэ хэлэбэл алдуу эндүү бо...гүй. Тиимэһээ үбгэн малша ...гөө үмэнэ табигдаһан энэ ха...алгатай зорилгые жэлһээ жэл...адамар бэрхээр бэелүүлдэг юм.

Малайнгаа ехээр эсэхэ тулиха... тулада өөрынгөө табан хурган ...эр газараа һайнаар мэдэхэ, харгынуудай алинаарынь яба...алда дээртэхэ байһыень шэлэ...адаха хэрэгтэй,—гээд нүхэр ...баев хөөрэнэ.—Үхэрэй ябасые ...дхэжэ үтэхын тулада тэдэнэй ...тээ адуу туухада таарамжатай ...г. Ой тайга соогуур малаа туу...бахадаа зарим малай һүрэгһөө ...жа төөрихэгүйн хойноһоо хёр...ажаглан хараха шухала. Ма...уруутаа гэмтээгээд гү, али ... үүрээд байгаа һаа, эм хэжэ ...хэрэгтэй. Энээниие хаһа саг ...обёороогүй һаа, шархань һэ... тиимэ мал эжэлээ хүсэхэеэ ...о магад юм. Дан туранхай ма...э холын бэлшээридэ тууһанай ...үй. Тиимэ мал замаа даажа ...агүй байна.

Бэлшээридэ хүрөөд, малаа адуулжа таргалуулхын тулада малшад ехэ оролдолго гаргадаг. Түнхэнэйхидэй зун-намарай үедэ малаа абаашажа адуулдаг холын бэлшээри нэмжээ үргэн тала дайда бэшэ, харин сарьдаг үндэр ууланнуудай хоорондуурхи майла нуганууд юм. Тиимэһээ малаа адуулжа таргалуулхын тулада тэндэхи бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхэ, малаа хёрхо һайнаар хараха хэрэгтэй болодог. Түнхэнэй колхозууд июниин 10-һаа малаа холын бэлшээридэ гаргаад, сентябриин һүүл багаар бусаажа асардаг. Энэ үе соо һайнаар харууһалагдаһан мал ехээр таргалжа, шэгнүүрынь сүүдхэ бүридэ дунда зэргээр 900 гаран граммаар нэмэдэг байна.

— Колхоздоо хамаатай бэлшээриие хэдэн хуби болгожо хубаарилаад, тэндээ ээлжээ ээлжээгээр малаа адуулдагбди. Бэлшээриие иигэжэ хэрэглэхэдэ, түрүүн ябаһан бэлшээридэ малай һөөргөө тэхэрижэ ерэхэдэ ногоониинь һэргээд байдаг. Үндэр хада газартай Үргэдэй нютагта зунайшье сагта дуулим һэрюун, һоно батаганаагүй байдаг. Тиимэһээ малаа бүхэли үдэр соо бэлшээдэг байнабди. Эндэ уһанай элбэг туладань, малнай дуратай сагтаа уһа уужа ябадаг. Тиихэдэ малнай һүниин сагта амарһанайнгаа һүүлээр бүрүүл байхаһаа эхилэн, дүтэ шадарай бэлшээридэ ябадаг. Зүгөөр тэндэ хужартай газар үгы юм. Малай хоолдо дуратай болохын тула тэжээлэй дабһа үгэжэ байха хэрэгтэй. Зунай сагта дабһа тэндэ абаашаха аргагүй байдаг дээрэһээ хүсэд хүрэхөөр дабһа үбэлэй үедэ абаашадаг байнабди. Иимэ хүжэ нэмжээ хүбшэ тайгын дундахи бэлшээринүүд шадар шоно, баабгай олон юм. Ниитын баялигые гарюуһа, бартахиһаа аршалхын тулада адуу малаа үдэртөө сособой хёрхоор хараха, һүниндөө манажа хонохо хэрэгтэй болодог,—гэжэ мал адуулагша хөөрэнэ.

Хадын шулуутай бэлшээриие махажа ябадаг мал уладажа, туруугаа гэмтээжэ магад байһан туладань, мал адуулагшад бэедээ бишыхан аптечкэ абажа ябадаг юм. Тэндэхи бэлшээриин бургааһа шугыда даратдахагүйн тула колхознигууд тэрэнһээнь сэбэрлэдэг байна.

Доржо үбгэн хори гаран жэлэй туршада мал ажалда хүдэлхэ үе соогоо ниитынгээ зөөриие арьбадхахын, Эхэ орондоо мяха ехээр үгэдэг болохын тула оролдосо хэшээл ехэтэйгээр, эртэ оройе мэдэнгүйгөөр ажалладаг байгаа. Гансал өөрынгөө колхоздо бэшэ, харин аймаг соогоо Доржо үбгэн бэрхэ малшан гэжэ суурхадаг.

Арба гаран жэл соо Үргэдэйн бэлшээридэ һубай мал туужа гарахадаа, нүхэр Жирбаев малаа һайнаар хаража, тэдэнээ ехээр таргалуулаад бусадаг байгаа. Үбгэн малшанай оролдосотой ажал жэлһээ жэлдэ урмашуулагдаха ёһоороол урмашуулагдадаг байна. Малаа таргалуулжа, амидынь шэгнүүрые ехээр нэмээһэнэйнгээ түлөө нэмэлтэ түлбэри болгожо, жэл бүри хэдэн үхэр абадаг, бусадшье шагналда хүртэдэг юм. 1954 ондо холын бэлшээридэ гаргаһан малаа ехээр таргалуулһанай түлөө 18 центнер мяха нэмэлтэ түлбэри абаха болоһон байгаа. Тиигэжэ мал адуулагша зургаан сар абаа һэн.

1955 ондо Доржо үбгэн Петр хүбүүн Тотхо басаган хоёртоёо хамта 94 сар Үргэдэйн бэлшээринүүдтэ абаашаһан байгаа. Зун-намарай үедэ эдэ малнуудаа оролдосотой һайнаар харууһалжа, нилээд тарган болгожо бусаагаа. Эдэ сарнуудайнь шэгнүүр хамта дээрээ холын бэлшээридэ байха үедөө 94 центнерээр нэмэһэн байгаа. Тайлбарилан хэлэбэл, сар бүхэнэйнь шэгнүүр үдэр бүри юһэн зуу һайса гаран граммаар нэмэһэн болоно бшуу. Тиигэжэ эсэгэ, хүбүүн, басаган гурбан 1955 ондо 9 центнер 47 килограмм мяха, тайлбарилан хэлэбэл, гурбан гунан сар, нэгэ хашараг нэмэлтэ түлбэри абаһан байна. Эдэ гурбан ажалта үдэртөө 23 центнер шахуу ороохо таряа, 2 мянга гаран түхэриг мүнгэ болон бусад зүйл 1955 ондо абаа.

— Би мүнөө 63 наһатай болооб. Тиигэбэшье, мяха ехээр абадаг, һү ехээр һаадаг болохо тухай манай түрэл партиин, советскэ правительствын хараалһан хэмжээнүүдые бэелүүлэлсэхын тулада саашадааше аһан шадалаараа оролдохоб. Мүнөө 94 һаамхай үнеэ адуулнаб,—гэжэ үбгэн малшан омогтойгоор хэлэнэ.

***

Холын бэлшээри хэрэглэлгэдэ түнхэнэйхид мүнөө жэлдэ бүри ехэ анхарал хандуулна. Иимэ бэлшээридэ малаа гаргажа адуулхада ашагтай туһатай байдаг гэжэ урда жэлнүүдэй дүршэл элеэр харуулна. Урда жэлнүүдтэ Үргэдэйн, мүн бусадшье холын бэлшээринүүд дээрэ малшадай байра түхеэрэгдээгүй байһан юм. Мүнөө жэлдэ малшадай байра барихаяа, бэлшээреэ сэбэрлэхэеэ колхоз бүриһөө таба табан хүн гаража байна.

Малай зуһаха холын бэлшээринүүдтэ мал адуулагшадһаа гадна, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд гаралсаха юм. Мүнөө жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ олон мал: адуун, бүхы һубай үхэр, мүн колхознигуудай хубиин мэдэлэй һубай үхэрнүүд холын бэлшээридэ гаргагдахаар хараалагдаа.

Түнхэнэй аймагай колхозуудһаа гадна, республикын бусадшье аймагуудай, жэшээлхэдэ, Закаменай, Ториин, Яруунын айматуудай колхозууд зун-намарай сагта холын бэлшээриие амжалтатайгаар хэрэглэжэ шадаха, хэрэглэхэ ёһотойшье байна.

Г. Данзанов.

Сарнуудые олоор таргалуулна

...менай аймагай «Победа» кол...үлэй жэлнүүдтэ таргалуулаг... сарнуудай тусхай гүүртэ эм...д, зунай сагта ногоо һайнтай ... бэлшээридэ гаргадаг болоо. ...жэ гунан, дүнэн сарнууд зун...огоо һайнтай бэлшээринүүдтэ ...агдахадаа шэгнүүрээ центнер...үгээр дээшэлүүлнэ.

Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ мал адуулха дүй дүршэл ехэтэй колхозник Дагба Дамбаевта 114 толгой гунан сар тушаагдаад, Хэлтэгэй гэжэ үбдэгтэ хүрэмэ тунга һайн ногоотой, уһаар элбэг бэлшээри дээрэ зуһаһан байна. Гүүртын сарнууд сооһоо 60-ыень шэлэжэ гүрэндэ тушаахада, тус бүридөө 340—370 килограмм татаһан байна.

Мүнөө жэлдэ Д. Дамбаев 120 сарнуудые баһал ногоо һайнтай холын бэлшээридэ гаргажа, зуһуулхаяа түхеэржэ байна.

Б. Цыденов.

ГАХАЙШАДТА УЛААН ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

(Кяхтын аймагай Ульяновай нэрэмжэтэ колхоз гахайн мяха абалгые хоёр хахад дахин ехэ болгохонь)

Зургаадахи табанжэлдэ гахайн мяха абалгые хоёр дахин ехэ болгохо гэжэ КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд соо хараалагдана.

Энэ шухала зорилгые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой гахайшад үсэд шангаар оролдожо байна. Мүнөө жэлэй нэгэдэхи кварталда 35 гахай тус бүриень 95 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушааба. Ажахын жэлэй дүүрэтэр энэ колхозойхид 155 центнер гахайн мяха гүрэндөө тушааха гэжэ шиидэнхэй. Мүнөө жэлдэ гахайн мяха абалга түсэбөөр хараалагдаһан 80 центнерэй орондо 200 центнерээр ехэ болгогдохонь

Нёдондо 100 га тарялангай газарһаа миин 4 центнер гахайн мяхан абтаһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 7 центнер абтаха юм.

Колхозой фермэдэ томо сагаан үүлтэрэй 21 эхэ гахай бии. Тэдээндэ уужам байра түхеэрэгдэнхэй, тус бүридэнь таһалга — хашаа хэгдэнхэй. Гахайн эдеэлдэг хобоонууд соо сэбэр уһан, дабһан, улаан шабар таһалгаряагүй байдаг юм. Тэндэхи гахайшад зоотехническэ заабариин ёһоор тэжээлэй нормые ехэ бага болгодог, тэжээл һэлгэжэ байжа үгэдэг юм.

Мүнөө үедэ 33 гахай шахагдажа байна. Тэдэндэ үдэр бүри 1,8 килограмм концентрат, 1 килограмм хара гурил, 2,5 килограмм силос үгтэнэ. Энэ тэжээлэй хоорондуур овес, ячмень ба бусад ороохото культуранууд бутаруулагдаад гү, али бусалгатдаад үгтэдэг байна.

Тиигэжэ, тэжээлые һэлгэжэ байгаад эдеэлүүлхэдэ, гахай бэедээ эдеэгээ һайнаар шэнгээжэ, сүүдхэ соо 400—600 граммаар шэгнүүрээ нэмэдэг, шахалгын эсэстэ 9 һаратай болоходоо тус бүридөө 90—100 килограмм татадаг байна.

Түлнүүдые олоорнь абахын түлөө мүнөө жэл залуу эхэ гахайнуудые нэгэ дахин түрүүлжэ абаад, һүүлээрнь тэдэниие шахалгада табидаг арга хэрэглэгдэхэнь. Энэ хадаа колхоздо ехэ олзо үгэхэ, гахайн мяханай өөрынь үнэ сэн бага болгохо байна. Мүнөө нэгэ түрүүлхээр хараалагдаһан 11 залуу гахай тэндэ харууһалагдана. Тэдэнһээ тус бүриин 6—7 поршоонхо абахаар хараалагдана.

Фермэ дээрэ тоо бүридхэл һайнаар табигданхай. Тэрэнэй ашаар ямар гахай хэзээ түрэхэб, ямар азарга гахайда ороондо табигдахаб гэжэ эли байдаг. Эхэ гахай түрэһөөр 21 хоноод, ороондо табигдадаг юм.

Мяха абалгые химдаруулхын тулада колхозой правлени гахайнуудые зундаа сэбэр агаарта, лагерьна аргаар харууһалдаг болохо гэжэ шиидэһэн байна. Тэндэ зунай сагта гахайнууд бэлшэжэ, дурандаа ногоо эдихэ юм. Кукурузын ба корнеплодой ургаса абтажа, нэмэлтэ тэжээл болгон тэдээндэ үгтэхэ юм. Мүнөө зунайнь байра бургааһаар баригдажа байна.

Гахайн фермэдэ хүдэлдэг колхознигуудай дунда Августина Волкова, Мария Леонтьева гэгшэд эдэбхитэй һайнаар ажаллана. Тэдэнэртэ һаяхан Улан-Удын техникум дүүргэһэн залуу зоотехник Мария Степанова оролдосотойгоор туһална.

Түрүү дүй дүршэлые хэрэглэжэ, хүсэ багаар гаргаад, колхозой гахайшад гахайнуудайнгаа тоо толгойень олошоруулхын, ехэ продукци абахын түлөө оролдоно.

Гахайшадай дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Мүнөө тэдэнэр аймагай гахайшадай мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, партиин Кяхтын айкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаһан байха юм.

К. Александров.

Кукуруза хээтэйн һануулга

Малаа олон болгохо
Дуратай гүт? Дуратайт!
Мяха ехээр абаха
Дуратай гүт? Дуратайт!
Һанаһанаа абахын тулада,
Һарбайһандаа хүрэхын тулада
Намайе ойшоожо абангүй,
Намайе һайнаар тарингүй,
Холо харайхыншье аргагүй,
Колхозоо баяжуулхыншье аргагүй.
Һайнаар намайе ургуулбал
Һанаһан юумэеэ абахалта,
Һарбайһан юумэндээ хүрэхэлтэ.
Тоһолиг һайхан һүншье
Болгоо һаатнай болохоб.
Торголиг һайхан нооһоншье
Болгоо һаатнай болохоб.
Хараад садама мяханшье
Болгоо һаа танай дуран
Ханзаар дүүрэн мүнгэшье
Болгоо һаа танай дуран.
Иимэл даа, сэхыень хэлэхэдэ,
Иигээд лэ нүхэсэн ханилжа,
Худа худагынараа урижа,
Хурим түрэеэ хээл даа!

Ш. НИМБУЕВ.

Үгэдөө хүрэжэ байна

Чимит-Ханда Батуева жэшээтэ ажалаараа ганса колхоз соогоо суурхана бэшэ, мүн аймаг, республика соогоо мэдээжэ болонхой. Ч-Х. Батуева Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой һаалишаар үнинэй ажаллажа, ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой.

Һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые тэрэ эзэлжэ ябана. Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдтэй танилсаха зуураа, һү һаалгаар 1960 ондо хараалһан түсэбөө 1957 ондо дүүргэхэб гэжэ уялга абаһан юм.

Мүнөө энэ абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Майн 10-най мэдээгээр нүхэр Батуева үнеэн бүриһөө 900 литр һү һаагаа. Мүн тус колхозой һаалишад С. Севостьянова, В. Рычкова, И. Климова һү һаалгые үдэр ерэхэ бүри дээшэлүүлнэ.

Ш. Дугаров.

Комсомолецуудай үүсхэлээр

Тамчын уһалуурнин системэ нёдондонһоо хойшо комсомольско барилга гэжэ соносхогдонхой юм. Энэ системые ашаглалгада оруулбал Калининай, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудай мянгаад гектар тарялангай ба сабшалангай газар уһалагдадаг болохо юм.

Энэ барилгада Гусиноозёрск городһоо, Ново-Селенгинск, Селендума тосхонуудһаа залуушуул эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Селендума тосхонһоо ерэһэн комсомолецууд Артек Ильин, Федосия Калимулина, Галина Наймушина, Гусиноозёрскоһоо ерэһэн комсомолецууд Алексей Слюнкин, Эдуард Башкуев, Борис Думбовский болон бусад һайнаар ажаллана.

Барилгада ерэһэн комсомолецууд Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой Ягаан гэжэ нютагтахи полевой станда байдаг. Тэдэнэрые культурна ба ажабайдалай талаар хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдана. Жэшээнь, нүүдэл библиотекэ, элдэб нааданууд, хүтэжэмэй хэрэгсэл эндэ бии. Барилгада эльгээхые гуйһан мэдүүлгэнүүд аймагай комсомольско организацинуудта олоор орожо байна.

В. Бадашкеев.

Малшадай слёт

Һаяхан Ториин аймагай центртэ малшадай слёт болобо. Энэ слёдто аймагай эрхим малшад, һаалишад хабаадалсаа.

Ажахын энэ жэлэй үнгэрэгшэ һаранууд соо малшадай ба һаалишадай хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд слёт дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Эрхим амжалта туйлаһан һаалишад, малшад үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан байна.

М. Гончиков.

...лаа тарганаар ондо оруулжа, һү ехээр һааһанай түлөө КПСС-эй айкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн Мухарбэшэрэй аймагай «Коммунизм» колхозойхид үнеэдээ зунай бэлшээридэ гаргаа. Зураг дээрэ: һаалиин ...н мал адуулагша Дорофей Иванов үнеэдые адуулжа ябана.

З. Веснинагай фото.

Венгерска Арадай Республикын столица—Будапешт. Жигмондо Морицын талмай дээрэ. ТАСС-эй фотохронико.

Агуу ехэ поэт-революционер

☆

(Христо Ботевэй наһа барaһанhaa хойшо 80 жэл гүйсэбэ)

☆ ☆

«Арад зоной эрхэ сүлөөгэй, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө болоһон тэмсэлэй алдарта поэт Христо Ботев Болгариин үнгэрһэн зуун жэлэй национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй эгээн оюун бэлигтэй, эгээн холые харадаг вождь байһан юм» гэжэ Георгий Димитров хэлээ бэлэй. Энэ айхабтар ехэ сэгнэлтэдэ хүртэһэн поэт өөрынгөө наһан соо ойлдоол хорёод шахуу шүлэгүүдые зохёоһон юм. Зүгөөр тэдэнь бултадаа арадай зол жаргалай түлөө ами наһаяа сүм зорюулһан дүлэтэ тэмсэлшын ухаан сэдьхэлэй гүн гүнзэгые, баатарлиг ажабайдалые гайхамшаг тодоор гэршэлэн харуулдаг. Жэшээлхэдэ, «Хахасалга» гэһэн шүлэг соогоо поэт эхэдээ хандан иигэжэ бэшэнэ:

Уйлажа, хайлажа,
Уйдажа гасалжа бү һуугаарай;
Түрэһэн үриингөө
Тэмсэхэ, байлдахые хараарай.
Арадайнгаа уряагаар—
Аба, эжы, ахынгаа түлөө!—гэн
Зэбсэгээ барижа,
Зэрлиг дайсадые һүнөөхэм.

Болгариин агуу ехэ поэт-революционер Христо Ботев оронойнгоо урда зүгэй бишыхан город—Калоферто 1849 оной январиин 7-до түрэһэн юм. Тэрэнэй эсэгэ Ботю Петков гэгшэ олонниитын элитэ ехэ ажал-ябуулагша, болгар арадайнгаа культурые һалбаруулан хүгжөөхын түлөө үнэхөөр оролдодог хүн байһан юм. Эгээл тиимэһээ Христо хүбүүнэйнгээ эхин шатын һургуули дүүргэмсээр, абань тэрэниие саашаа һурахын тула Одесса эльгээһэн байгаа.

Россида үнгэргэһэн жэлнүүдынь (1863—1866) Христо Ботевой үзэл сурталай бүридэн тогтонижохо ябалалда айхабтар ехэ үүргэ дүүргээ бэлэй. Хамаг юумэнэй ушар шалтагааниие уудалан элирхэйлхэ хүсэтэй, һүбэлгэн хурса Христо хүбүүн Герценэй, Добролюбовай, Писаревэй номуудые, Пушкинай, Лермонтовэй, Некрасовай шүлэгүүдые абьяастай шунаlтайгаар уншадаг байба. Н. Г. Чернышевскиие бүри юунһээшье үлүүгөөр тэрэ һанадаг һэн.

Хүниие сохидог наншадаг, һэбхи хоохон юумэ заадаг байһан дээрэһээнь Христо Ботев гимназиингаа занятида хүйтэрэн дураа гутажа, тэдээндэнь ябахаяашье болишоһон юм. Ородой агуу ехэ революционернүүдэй-демократуудай эрэлхэг зоримгой, эрэлтэй шанга тэмсэлэй жэшээгээр зоригжоһон залуу хүбүүн арадайнгаа эрхэ сүлөөгэй түлөө байлдаанда бүхы наһаяа зорюулхаяа шиидэбэ. Эгээл тиигэжэ Одессэһээ гараад, Бессарабиин Задунаевка тосхондо ерэжэ, багшын ажалда ороһон юм. Эндэ байха зуураа, Чернышевскиин «Юу хэхэб?» гэжэ романай герой — Рахметовые һажаалдажа, эрид тэсэмгэй, гэдэргэ сухаридагүй, хатуу зоригтой байхаар өөрыгөө тэрэ зорюута һургадаг һэн.

Энэ үедэ турецкэ булимтагаршадта эсэргүү шэглүүлэгдэһэн национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн Болгарида түлэг дундаа ябажа байба. Арадай тэмсэлшэд-хайдүгууд өөһэдынгөө хамтын дайсанай урдаһаа хүсэеэ нэгэдхэн орожо эхилбэ. 1867 оной хабар арбан наймахай Христо Ботев түрэһэн Калофер городоо бусажа ерэһэн байгаа. Тиихэтэйгээ зэргэ зэбсэгтэ буһалгаа хэхэ тухай номнол тараажа, залуушуулые бэе тээшээ татажа, һургажа эхилһэн юм. Зүгөөр тэндэ удаан байха аргагүй болоо һэн.

Энэ үедэ «Түрэһэн эхэдээ», «Ахадаа» гэһэн түрүүшынгээ шүлэгүүдые поэт бэшэһэн юм.

Болгариин национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажалябуулагша Любен Каравелов гэгшэ 1869 ондо Бухарестдэ ерээ бэлэй. Болгариин бүхы патриодуудые нэгэдүүлһэн центральна революционно комитедые тэрэ эмхидхэһэн юм. Хори наһатай Христо Ботев энээнэйнь хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн болоһон байгаа.

Эгээл иигэжэ национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй шэнэ шата эхилбэ. Болгариие сүлөөлхын тулада буһалгаа хэһэн ехэ ехэ отрядууд Болгарида газаа тээһээнь ерэхэ ёһотой юм гэжэ энээнэй урда гээ бодомжологдодог байгаа гээшэ һаа, орон доторoo бүгэдэниитын арадай восстани эмхидхэхэ асуудалда гол анхарал табигдадаг болобо.

Революционно хүдэлөөнэй иимэ үргэн далайсатайгаар дэлгэржэ эхилхэдэ, Христо Ботевшье улам ехэ зоригжолтойгоор бэшэдэг болобо. Турецкэ эзэмдэгшэдые, чорбаджинарые (тэндэхи баяшуулые) һүрдүүлэн шэшэрүүлдэг арадай тэмсэлшэд тухай «Хайдугууд» гэжэ поэмэ соогоо Христо Ботев иигэжэ бэшээ бэлэй:

Эрхэ сүлөөгэй түлөө
тэмсэгшэд—
Эгээн золтой эрхим хүнүүд
Һайн юумые һайшаан дэмжэдэг,
Муу муухайе мунсадан сохидог.

«Дайшалхы нүхэсэл» гэжэ Любен Каравеловтэ зорюулһан шүлэг соогоо (1870 он) поэт ахадүүгэй хани барисаае магтан дуулана. Энэ шүлэгэйнгөө түгэсхэл дээрэ хани нүхэртөө хандан иигэжэ хэлэнэ:

Үнэн сэдьхэлһээ намайгаа
дабта:
Үхэлэй дайнда жагсая хамта.

«Тэмсэл» гэжэ шүлэг дотороо (1871 он) баяшуулай талые харадаг, гансал тэдэниие үмөөрдэг тэрэ үеын олонниитын байгуулалтые хорон хурсаар шүүмжэлэн элирхэйлнэ. Энэ байгуулалтые унагаахын тула ами бэеэ хайрлангүйгөөр тэмсэе гэжэ поэт сэхэ уряална.

1871 он болобо. Һаяхан бии болоһон Парижска коммуные Ботев тон ехээр һайшаан амаршална. Тиихэ зуураа, революционно үзэл суртал баримталдаг эмигрантнуудые нэгэдүүлжэ, «Болгарска коммуна» гэжэ нэрэтэй кружок бии болгобо. «Болгарска коммунын уг зорилго» гэһэн программые Христо Ботев өөрөө бэшэһэн байгаа. Түүхэтэ айхабтар ехэ удхашанартай энэ гайхамшагта зохёол соогоо бүхы дэлхэй дээрэ коммунизмын хэрэг заатагүй илаха юм гэжэ тэрэ баталан этигэн хэлэнэ.

Зэбсүүн муухай турецкэ эзэмдэгшэдые үгы хэхэ ёһотойбди гэжэ арад зониие поэт халуунаар уряалдаг байгаа. Тиихэ зуураа, өөрынгөө хара тархиие харахаһаа бэшэ юушье мэдэдэггүй аад, патриот гэһэн нэрэ зүүхэ дуратай хүнүүдые Христо Ботев хоротойгоор наада баридаг һэн.

1875 оной июльдэ Босниин, Герцеговинын хүн зон турогуудай урдаһаа буһалгаа хэһэн юм. Иимэ ушарай тохёолдоод байхада, Болгариин революционернүүд зэбсэгтэ тэмсэл хэхые түргэнөөр бэлэдхэжэ ороһон юм. Христо Ботевой хүтэлбэри доро Болгариин Центральна Революционно Комитет эдэбхитэй, шангаар ажаллаба. Бүхы Болгари гурбан революционно округууд болон хубаагдаһан юм. Буһалгаа эмхидхэхын тула Центральна Комитедэй түлөөлэгшэд тэрээ руу эльгээгдэһэн байгаа. Зүгөөр оройдоол гансахан округтонь восстани болоһон юм. Бэшэнэйнь дэмжээгүй байһан хойно турогууд тэрэ восстаниие түргэнөөр дараба.

Тиигээшье һаань Христо Ботев урмаа хухараагүй. 1876 оной майн 1-дэ болохо гэжэ хараалагдаһан шэнэ ехэ восстанида бэлэдхэлэй хүдэлмэриие ударидан ябуулба. Зүгөөр энэ восстанинь болзорһоо урид, апрелиин 20-до Болгариин урда райондо эхилшэһэн юм. Тиихэлээрнь Христо Ботев восстани хэгшэдтэ туһалхын тула «Радецкий» гэжэ австрийска пароход буляажа абаад, хоёр зуугаад хүнтэй отрядтайгаар Дунай мүрэниие гаталан гаража, Болгарияа ороо бэлэй.

Турогууд тэрэнэй урдаһаа хэдэн дахин үлүү ехэ хүсэ хаяба. Шуһата шанга байлдаанда ороод байхадань Христо Ботевой отрядта хажуу тээһээнь туһа хүргэгдэбэгүй. Турецкэ армиин олон тоото солдадуудаар хүреэлэгдэһэн отрядынь үсэд шангаар байлдаһанайнгаа һүүлээр бута сохюулһан юм. 1876 оной июниин 1-дэ Христо Ботев дайсанай һомондо дайрагдажа, баатарай үхэлөөр наһа дүүрээ бэлэй.

Апрельдэ болоһон восстани, Христо Ботевой хүтэлбэрилһэн отрядай тэмсэл—эдэ бүгэдэ турецкэ феодализмын, болгарска чорбаджинарай урдаһаа Болгариин арадай хэһэн национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй эгээн дээдэ шатан байһан юм.

Арад зоноо бүримүһэн сүлөөлхын түлөө Христо Ботевой ябуулһан тэмсэлые элитэ ехэ революционно ажалябуулагшад Димитро Благоевой, Георгий Димитровэй байгуулһан Болгариин алдарта коммунистическэ парти эсэстэнь хүргөө.

Социализм байгуулжа байгаа шэнэ Болгари өөрынгөө үнэн сэхэ хүбүүн, агуу ехэ поэт-революционер Христо Ботевой алдарта дурасхаалые нангинаар хадагалдаг. Турецкэ хархис муухай эзэмдэгшэдэй шуһата һабарһаа, өөрынгөө ороной хубалза баяшуулай хүшэр хүндэ дарлалтын хөөмэгшэ дороһоо арад зоноо абаран гаргахын түлөө ами бэеэ хайрлангүйгөөр, улаан шуһаяа урдхуулһан, эрэлхэг зоримгойгоор тэмсэжэ, наһа барһан агуу ехэ революционер Христо Ботевой хэрэг хэзээдэшье мартагдахагүй. Тэрэнэй зохёоһон гүн гүнзэгы удхатай шүлэгүүд өөлэтэ болгар арадай уран литературын ёһото дээжэ болоноол.

Ч. Намжилов.

Югославида советскэ кинофильмнүүдэй фестиваль нээгдэбэ

БЕЛГРАД, майн 29. (ТАСС). Үсэгэлдэр Белградай 3 ехэ кинотеатрнуудта ба Югославида оролсодог республиканuудай столицануудай кинотеатрнуудта советскэ кинокартинанууд харуулагдажа, советскэ кинофильмнүүдэй фестиваль эхилбэ.

Фестивалиин үедэ эндэхи кино харагшад «Мать», «Отелло», «Испытание верности», «Ромео и Джульетта», «Попрыгунья», «Солдат Иван Бровкин» гэжэ уранһайханай кинокартинануудые, мүн хэдэн документальна фильмнүүдые хараха юм.

Алжирска асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө

ПАРИЖ, майн 30. (ТАСС). Французска социалистическэ партиин эхин шатын организацинууд (СФИО) алжирска асуудалые эбэй ёһоор гуримшуулха тухай эрилтэ һүүлэй үедэ бүри олоор хэдэг болоjо байна. Социалистическэ партиин Ньевр департаментдахи федерациин административна комисси «Алжирта буудалдаа зогсоохо ба хэлсээ хэхэ» эрилтэ хээ. Социалистическэ партиин Савойя департаментдахи федерациин хүтэлбэри мүн лэ иимэ удхатай резолюци баталан абаха зуураа, алжирска асуудалые сэрэгэй хүсөөр шиидхэхэ һэдэлгэ гаргажа болохогүй гэжэ мэдүүлээ. «Алжирай засаг түрын ямар байхые шадаал һаа тон богонихон болзор соо тодорхойлхыень» федерациин хүтэлбэри правительствода дурадхаа. «Энэ хадаа хэлсээ хэлгын үндэһэ һуури боложо шадаха байна. Тиимэһээ буудалдаа зогсоохын тулада хэлсээ хэхэ бүхы арга боломжонуудые хэрэглэхэ шухала» гэжэ мүн лэ зааһан байна.

Мароккын социалистическэ федераци резолюци баталан абажа «Дайн байлдаа зогсоохо зорилгоор алжирска олониитын бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэдтэй» хэлсээ хэхэ уряатайгаар французска министрнүүд-социалистнуудта хандаа гэжэ «Монд» газетэ мэдээсэнэ.

Цейлоной премьер-министрын мэдүүлгэ

ПАРИЖ, майн 29. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Англи хадаа Цейлон дээрэхи базануудаа усадхаха ёһотой гэжэ үсэгэлдэр Цейлоной премьер-министр Бандаранаике мэдүүлээ. Цейлон дээрэхи английска базануудай саашанхи байдал тухай ямаршье асуудалда «базанууд усадхагдаха ёһотой» гэһэн үгэнүүдээр харюусажа болохо гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Энэ асуудалаар өөрынгөө хараа бодолые тайлбарилһан мэдүүлгэ ойрын хэдэн үдэрэй турша соо английска правительствода эльгээхэмни гэжэ премьер-министр мэдээсэбэ. «Манай орон дотор английска ба ондоо ямаршье базануудай байха газар үгы гэжэ тэрээндэ хэлэхэб. Мүнөө үедэ английска базанууд тухай асуудал хэн нэгэнтэй зүбшэн хэлсэхэ тухаймни хөөрэлдэһэнэйшье хэрэггүй. Минии правительство базануудые усадхаха гэжэ шиидэнхэй» гээд Бандаранаике хэлээ.

Нэгэдэмэл королевстводэшье, Цейлондошье таагүй байдал тохёолдуулхагүйн тула имагтал базануудые усадхаха гурим тухай зүбшэн хэлсэхэ хэрэг үлөөд байна гэжэ Бандаранаике хэлэбэ.

Римдэ болоһон муниципальна һунгалтын дүнгүүд

ПАРИЖ, майн 30. (ТАСС). Франс Пресс агентствын Римһээ мэдээсэһэнэй ёһоор Италиин столицын муниципальна советдэ болоһон һунгалтын үедэ үгтэһэн голосуудые тоололго дүүрэхэнь ойртоо. Һунгуулиин нэгэ участогһаа һунгалтын дүн тухай мэдээнэй абтаагүй болобошье, Римэй муниципальна советэй бүхы 80 һууриин ямараар хубаарилагдаһаниинь мэдээжэ болоо.

Агентствын мэдээнүүд дээрэһээ хаража үзэхэдэ, һунгалтын үедэ прогрессивнэ партинууд ехэ амжалта туйлажа, муниципальна советдэ урдынхида орходоо хоёр дахин олон һуури эзэлээ. Коммунистическэ парти 20 һуури, социалистическэ — 9 һуури абаа (тиихэдэ 1952 ондо болоһон муниципальна һунгалтын үедэ эдэ хоёр парти хамта дээрээ 16 һуури абаһан байгаа).

Муниципальна советдэ урда тээнь 39 һуури эзэлжэ байһан христианско-демократическа парти, мүнөө ойлдоол 27 һуури эзэлхэ болоо; социал-демократическа парти—3 (1952 ондо 4 һуури абаһан байгаа), либеральна парти—3 (1952 ондо 6 һууритай байгаа), республиканска парти—1 (1952 ондо 3 һуури эзэлһэн юм) һуури мүнөө эзэлээ. Тиигэжэ правительственна олонхидой блок гэжэ нэрлэгдэдэг дүрбэн парти хамтадаа урда тээнь 52 һуури эзэлдэг байһан аад, мүнөө 34 һуури абаа.

Пальмиро Тольятти Иосип Броз Тито хоёрой хэһэн хэлсээн тухай хамтын мэдүүлгэ

БЕЛГРАД, майн 30. (ТАСС). Италиин Коммунистическэ партиин генеральна секретарь Пальмиро Тольятти мүнөөдэр Белградһаа самолёто һуужа гараба.

Белградта өөрынгөө хэһэн хэлсээнүүд тухай хамтын мэдүүлгые бусахынгаа урда тээ Тольятти хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ уншажа үгөө гэжэ белградска радио дамжуулна. Мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Югославиин коммунистнуудай союзай ЦК-гэй уряалаар Итальянска Коммунистическэ партиин генеральна секретарь нүхэр Пальмиро Тольятти Итальянска Коммунистическэ партиин ЦК-гэй гэшүүн нүхэр Луиджи Амадези гэгшэтэй хамта Белградта ерэжэ, 1956 оной майн 28-һаа 30 хүрэтэр тэндэ байгаа. Югославиин коммунистнуудай союзай ЦК-гэй генеральна секретарь Иосип Броз Титотэй тэрэ хэлсээ хээ. Энэ хэлсээндэ Югославиин коммунистнуудай союзай ЦК-гэй гүйсэдхэхэ комитедэй бусад гэшүүд хабаадалсаһан байгаа. Мүн бусадшье уулзалганууд болоо. Эдэ хэлсээнүүд ба уулзалгануудай үедэ хоёр тала... хамаатай асуудалнуудаар һанам... нуудаа мэдэлсээ, итальянска б... югославска коммунистнуудай ... рондохи харилсаа холбоо бэхиж... хын тулада саашадаа барисат... байха тухай хөөрэлдөө. Хэлсэ... нүхэрэй ёһоной оршон бай... үнгэрөө.

Тольяттиин Югославида ерэ... зорюулан «Туһатай холбоо б... саан» гэһэн гаршагтай статья «Б... ба» газетэ толилоо. Италья... Коммунистическэ партиин бо... Югославиин коммунистнуудай с... зай хоорондохи холбоо бари... һэргээлгэ шухала событи болоно... рэниие һайшаахаар байна гэжэ... статья соогоо газетэ онсо тэмд... нэ. Итальянска Коммунисти... партиин болон Югославиин ком... нистнуудай союзай хоорондо ... харилсаа холбоо байгуулга ... ороной хоорондо хүршэ ёһоной ... рилсаа хүгжөөлгэдэ туһалха б... гэжэ найдажа байһанаа га... элишэлэн мэдүүлнэ.

Барууневропейскэ зургаан ороной гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн

РИМ, майн 30. (ТАСС). Нүүрһэнэй ба буладай Европейскэ нэгэдэлдэ ородог барууневропейскэ зургаан ороной гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн Венецидэ хоёр үдэр соо болоо. Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд Мартино (Итали), Пино (Франци), Спаак (Бельги), Бейен (Голланди), Беш (Люксембург), ФРГ-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын статс-секретарь Хальштейн гэгшэд зүблөөндэ хабаадалсаа. Атомна хүсэнэй талаар Европейскэ нэгэдэл («Евратом»), мүн ниитэевропейскэ дэлгүүр гэдэгые байгуулха түсэбүүд тухай Спаак элидхэл хээ. Хэблэлэй мэдээсэлнүүд дээрэһээ хаража үзэхэдэ эдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгын үедэ зургаан ороной түлөөлэгшэдэй хоорондо арсалдаан гараһан ба...

Мүнөөдэр Венецидэ толилогд... коммюнике соо иигэжэ хэлэг... «Спаак гэгшын элидхэл тушаа ... намжануудаа министрнүүд өөһэд... гөө правительствонуудта мэдээ... Зургаан ороной правительство... дурсагдаһан элидхэлые шэнээр ... сээ хэхэдээ үндэһэ болгон ба... талха гэжэ шиидхээ. Энэ хэл... ниинь июниин 26-да Брюссельдэ ... лохо юм гэжэ мэдээсэгдэнэ. Х... асуудалнуудаар, тусхайлбал, «я... на хүсэнэй сэрэгэй хэрэгтэ а... лагдажа магад байһан тухай һа... жануудаа һаяар хэлэхыень зур... ороной министрнүүдтэ дурадхаг... юм» гэжэ коммюнике соо мү... заагдана.

Аденда национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөн болоно

КАИР, майн 29. (ТАСС). Аденда национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй үргэдэжэ байһан тухай недели бүри гарадаг «Ат-Тахрир» мэдээсэнэ.

«Аденай арабска хүн зон сүлөөрэлгые, бэеэ даанхай байдалые ба тэдэнэй национальна эрхэ хүндэлхые эринэ,—гэжэ журнал бэшэнэ.—Худал хуурмаг федераци байгуулжа, тэрээндэ Адениие ба бусад зэргэлһэн протекторадуудые оруулха гэһэн Англиин һэдэлгэ тухай мэдээжэ болоходонь, Аденда үнэхөөрөө буһалгаан болоо».

Английска засагаархид Аденда хэблэлэй хойноһоо шанга ... зура тогтоогоо гэжэ жур... мэдээсэнэ. Арад зоной ... циональна хүсэл зорилгые ... гаалан, бэеэ даанхай байдал ба ... ституционно хүтэлбэрилтэ бэе... хые эриһэнэйнгээ түлөө һаяхан ... лийска генерал-губернаторай ... ралтаар гурбан газетэ хааг... байна.

Аденай хүн зоной националь... лөөрэлгын тэмсэл дэмжэхыень ар... ска оронуудые журнал уряална.

Редакторай орлогш
О. ГОМБОЕВ

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ УРЬҺАЛАМЖА

(1952 ондо гаргагдаһан)

1956 оной майн 20-до Ногинск городто болоһон шүүбэринүүдэй 7-дохи тиражай

ШАЛГАЛТЫН ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы тиражуудай серинүүд ба облигацинуудай удаадахи номернуудта шүүбэринүүд тудаа:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэ...
120099	05*)	5 000	125199	1—50	500	129815	06*)	1 000	135251	28*)	
120266	1—50	200	125341	33*)	1 000	129924	1—50	500	135376	35*)	
120370	41*)	1 000	125362	19*)	1 000	129954	20*)	1 000	135397	37*)	
120395	10*)	1 000	125365	28*)	1 000	130132	1—50	500	135750	1—50	
120566	09*)	1 000	125539	04*)	1 000	130284	1—50	500	135916	1—50	
120601	32*)	1 000	125876	50*)	1 000	130299	18*)	1 000	136007	1—50	
120629	1—50	200	125883	1—50	200	130666	1—50	500	136034	44*)	
120638	29*)	1 000	125984	49*)	1 000	131116	04*)	1 000	136063	26*)	
120647	24*)	5 000	125997	41*)	1 000	131126	31*)	1 000	136132	1—50	
120678	22*)	1 000	126084	49*)	1 000	131342	10*)	1 000	136238	1—50	
120848	14*)	1 000	126310	06*)	1 000	131404	1—50	200	136493	1—50	
120993	31*)	1 000	126408	48*)	1 000	131586	35*)	1 000	136587	45*)	
121021	1—50	200	126414	07*)	1 000	131637	44*)	5 000	136674	1—50	
121088	03*)	1 000	126566	31*)	1 000	131639	1—50	200	136740	1—50	
121206	04*)	1 000	126750	23*)	1 000	131663	06*)	1 000	136742	1—50	
121213	1—50	200	126938	1—50	200	131834	1—50	200	137001	46*)	
121298	22*)	1 000	127070	26*)	1 000	131871	17*)	1 000	137018	13*)	
121343	1—50	200	127322	1—50	200	131967	41*)	10 000	137281	1—50	
121348	42*)	1 000	127466	49*)	1 000	132237	19*)	1 000	137658	27*)	
121378	11*)	5 000	127493	1—50	200	132382	1—50	200	137694	26*)	
121566	33*)	1 000	127555	01*)	1 000	132391	03*)	1 000	137724	1—50	
122021	06*)	1 000	127753	38*)	1 000	132403	1—50	500	137761	1—50	
122025	06*)	1 000	127767	07*)	1 000	132466	40*)	1 000	137791	37*)	
122235	08*)	1 000	127797	1—50	200	132476	27*)	1 000	137815	16*)	
122278	13*)	1 000	127886	1—50	200	132580	09*)	1 000	137971	03*)	
122375	05*)	1 000	127888	44*)	1 000	133114	1—50	200	138017	1—50	
122617	03*)	1 000	127981	04*)	1 000	133138	1—50	200	138179	34*)	
123182	1—50	200	128017	04*)	1 000	133180	29*)	5 000	138181	1—50	
123356	17*)	1 000	128080	12*)	1 000	133339	39*)	1 000	138343	1—50	
123432	17*)	1 000	128115	37*)	1 000	133343	03*)	1 000	138403	30*)	
123491	24*)	1 000	128170	31*)	1 000	133419	1—50	200	138502	45*)	
123568	04*)	1 000	128173	10*)	1 000	133447	08*)	1 000	138504	1—50	
123650	49*)	1 000	128206	1—50	200	133506	01*)	5 000	138606	1—50	
123718	09*)	1 000	128373	1—50	500	133521	32*)	1 000	138708	1—50	
123752	11*)	1 000	128396	1—50	500	133688	1—50	500	138768	1—50	
124070	1—50	200	128416	1—50	500	133814	1—50	200	138923	15*)	
124148	01*)	10 000	128490	12*)	1 000	133923	1—50	500	138943	45*)	
124177	08*)	1 000	128504	22*)	1 000	134033	12*)	500	139153	48*)	
124254	10*)	5 000	128659	42*)	1 000	134434	39*)	1 000	139275	28*)	
124335	26*)	10 000	128744	35*)	1 000	134477	23*)	1 000	139302	1—50	
124541	46*)	1 000	129207	47*)	1 000	134739	1—50	200	139374	1—50	
124575	1—50	200	129307	1—50	500	134971	1—50	500	139450	33*)	
124595	34*)	25 000	129420	22*)	1 000	134998	08*)	10 000	139628	38*)	
124633	21*)	5 000	129609	26*)	1 000	135012	29*)	1 000	139919	25*)	
124687	1—50	500	129713	1—50	500	135103	1—50	200			
124719	1—50	200	129766	1—50	500	135164	21*)	5 000			

*) Энэ сериин облигацинуудай нүгөөдэ 49 номерто тус бүриин 200 түх... шүүбэри тудаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комисс... Түрүүлэгшэ—ажалшадай депутадуудай Но... городской Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ С. Г. ... Комиссиин харюусалгата секретарь Л. А. ВАСИЛ...

Фролиха гэжэ нуур

Фролиха гэжэ үзэсхэлэн гоё нуур Байгал далайһаа зүүн хойно 8 километртэ оршодог. Фролиха гансахан заахан горхоноор Байгалтай холбоотой. Энэ нуурай уһан Байгал далайн уһанһаа 58—60 метр дээрэ аад, 80 метр гүнзэгытэй. Тиихэдэ 16,54 квадратна километр эзэлдэг байна. Фролиха таха шэнгээр нугарһан хабсагайнуудай хоорондуур уһаяа мэлмэрүүлдэг.

Зунай үедэ энэ нуурта гансал эмээл морёор гү, али ябагаар ошожо болоно. Үндэр дабаанай оройдо гарахада хада хабсагайгаар хүрээлэгдэһэн үзэсхэлэн һайхан нуур сэбэр уһаяа ялбалзуулан байдаг.

Нуурые тойроһон хадануудай хормойгоор холимог модотой тайга нэмжынэ. Тэндэ нарһан, шэнэһэн, хуша гэхэ мэтын модод ургадаг. Бүри дээшээ, хада өөдэ гарахада ой модон шэнгэржэ, сэсэрлиг соорхойнууд олон байдаг. Набша сэсэгээр баян энэ газарта буга, хандагай, гүрөөһэн бэлшэдэг юм. Мүн баабгай, үнэгэ ан—булган үсөөн бэшэ үзэгдэдэг.

Иимэ һонирхолтой, үзэсхэлэн гоё газарнуудые хүн зоной харахын түлөө туристска аяншалга эмхидхэдэг байгаа һаа, тон һайн ха юм.

М. Асхаев.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 3... культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00777. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 3...